

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
Ekonomická fakulta

DIPLOMOVÁ PRÁCE

2012

Bc. Jaroslav Staněk, DiS.

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
Ekonomická fakulta
Katedra strukturální politiky EU a rozvoje venkova

Studijní program: 6208 N Ekonomika a management
Studijní obor: Obchodní podnikání

**Alternativní využití zemědělského půdního fondu
z hlediska ekonomických a mimoekonomických aspektů**

Vedoucí diplomové práce
prof. Ing. Jan Váchal, CSc.

Autor
Bc. Jaroslav Staněk, DiS.

2012

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji diplomovou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejich internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce.

Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne 6. 4. 2012

Poděkování

Děkuji vedoucímu této diplomové práce prof. Ing. Janu Váchalovi, CSc. za odborné rady a vedení, za čas a připomínky věnované zpracování této práce.

Obsah

1	Úvod.....	1
2	Literární rešerše.....	3
2.1	Postavení a funkce zemědělství v ČR.....	3
2.2	Zemědělský půdní fond	5
2.3	Využití zemědělského půdního fondu	7
2.3.1	Orná půda	7
2.3.2	Trvalý travní porost.....	8
2.3.3	Obnovitelné zdroje energie (OZE).....	9
2.4	Podpora z EU a národní dotace	13
2.4.1	SAPS	14
2.4.2	Podmínky pro národní doplňkové platby (Top-Up).....	17
2.4.3	Podmínky pro LFA.....	17
2.4.4	Agroenvironmentální opatření	19
2.5	Vývojové scénáře krajiny	20
3	Cíl a hypotézy práce	22
3.1	Cíl práce.....	22
3.2	Hypotézy práce	22
4	Metody a materiál.....	23
4.1	Metody.....	23
4.1.1	Sběr informací a údajů	23
4.1.2	Návrh a vymezení variant exploatace půdního fondu	23
4.1.3	Výpočty produkčních (ekonomických) efektů.....	23
4.1.4	Stanovení mimoprodukčních efektů.....	25
4.1.5	Vyhodnocení získaných údajů a komparace variant	27
4.1.6	Návrhy a doporučení	27
4.2	Materiál.....	28

5	Výsledky.....	31
5.1	Varianta A - Orná půda	31
5.2	Varianta B - Zatravnění půdního bloku	43
5.3	Varianta C - Rychle rostoucí dřeviny	55
5.4	Varianta D - Pronájem	66
5.5	Varianta E - Prodej	69
6	Diskuze.....	71
7	Závěr.....	74
8	Summary	79
9	Přehled použité literatury	81

1 Úvod

Předkládaná diplomová práce navazuje svým charakterem na bakalářskou práci autora z roku 2010, jejíž téma znělo „Založení zemědělského podniku“. Hlavním cílem práce bylo zpracovat zakladatelský projekt pro nově vznikající zemědělský podnik. Práce byla postavena na analýzách vnitřního a vnějšího prostředí podniku jako je SWOT analýza, Portfolio analýza, SPACE analýza, STEP analýza, Porterův model pěti sil, Strategická mapa, Analýza konkurentů, Tvorba konkurenční výhody a Analýza atraktivity odvětví. Neméně důležitou součástí byl zakladatelský rozpočet. Ten se sestával ze zahajovací rozvahy, výkazů zisků a ztrát, výkazů cash flow a konečné rozvahy. Práce končila nastíněním podnikatelských možností budoucího vývoje. Při zpracování bakalářské práce vyvstala hypotéza týkající se možných variant využití zemědělského půdního fondu. Tato skutečnost vedla k návrhu tématu a později ke zpracování diplomové práce.

Nedílnou součástí národního hospodářství České republiky je tradiční zemědělská výroba s dlouholetou tradicí a navazující potravinářská výroba. Podíl zemědělství na hrubé přidané hodnotě v národním hospodářství téměř dosahuje průměru zemí bývalé evropské patnáctky. České zemědělství má za sebou stoletími prověřenou tradici, která nejenže zaručovala soběstačnost národa v základních potravinách, ale tento region proslavila i v zahraničí. V oblasti agrárního exportu se dlouhodobě uplatňují především komodity mléko, živá zvířata, obiloviny, cukr, slad a dřevo. Po vstupu České republiky do Evropské unie (1. 5. 2004) nastala pro zemědělce v mnohém nová situace. Mohou žádat o nejrůznější podporu pro své podnikání z fondů EU, naopak se musejí řídit opatřeními, nařízeními a omezeními, jež vycházejí ze společné zemědělské politiky EU, což zcela nepochybně ovlivňuje jejich činnost. Zemědělství jako takové neplnilo vždy pouze funkci ekonomickou, jak tomu bývá v mnohých případech i dnes, zejména u velkých, kapitálově silných společností, resp. u jednotných zemědělských družstev v druhé polovině minulého století. Druhá a neméně důležitá funkce, nebo též cíl či smysl, je představována opatřeními vedoucími k ochraně a udržitelnosti zemědělského půdního fondu. Jedná se o ekologické a společenské faktory.

Rozvoj venkova a zemědělství je spatřován zejména v multifunkčním a konkurenceschopném zemědělství s důrazem na zvyšování kvality životního prostředí, které bude základem dlouhodobého ekonomického růstu a které poskytne venkovu dostatečné podmínky k rozvoji v oblasti služeb a dalších aktivit. Hlavní váha multifunkčního zemědělství je proto kladena na investice do zemědělství, včetně podpory mladých zemědělců, a dále na zpracování produktů zemědělské výroby.

Jedním z naléhavých problémů současného zemědělství je efektivní exploatace zemědělského půdního fondu, kdy na jedné straně budou v maximální míře naplněny funkce produkční (ekonomické), na druhé straně však i zabezpečeny funkce environmentální. Na tuto problematiku je zaměřena předložená diplomová práce, z tohoto aspektu byly navrženy a propočteny varianty využití příslušného půdního bloku přirozeně v kontextu možných scénářů navazující krajiny.

2 Literární rešerše

2.1 Postavení a funkce zemědělství v ČR

Postavení zemědělství v České republice je definováno zákonem č. 252/1997 Sb. o zemědělství. Zákon stanovuje dva základní druhy funkcí zemědělství:

- Funkce produkční:
 - o zabezpečování základní výživy obyvatel (zajištění potravinové bezpečnosti),
 - o výroba potřebných nepotravinářských surovin, kam lze zařadit jak produkci biomasy pro energetické využití, tak i produkci fytomasy získávané jako vedlejší produkt.
- Funkce mimoprodukční:
 - o příznivě přispívají k ochraně složek životního prostředí jako půdy, vody, ovzduší a k udržování osídlené kulturní krajiny. Jedná se o:
 - a) činnosti cíleně vykonávané za hlavním účelem podpory ekologických kvalit krajiny (např. zřizování a údržba biokoridorů a biocenter v krajině, realizace protierozních opatření, speciální ochrana přírodovědecky cenných lokalit),
 - b) ekologické efekty, které představují průvodní produkt vlastní produkční činnosti (např. údržba půdního fondu v kulturním stavu, ochrana kvality vod před produkty, neodstraněné zetlívající biomasy).

Osm typických funkcí multifunkčního zemědělství je znázorněno v tabulce č. 1.

Mimoprodukční funkce v zemědělství lze v nejobecnější rovině definovat jako péči o krajinu a určitou stabilizaci venkovského prostoru. Tato funkce může být z regionálního hlediska posuzována i ve spojitosti s cestovním ruchem a dalšími aktivitami, které by mohly posloužit jako jeden z identifikátorů této funkce (Pražan, 1998). Omezování rozsahu výrobních faktorů vede dnes u nás v některých marginálních oblastech k potlačování pozitivní mimoprodukční funkce zemědělství (Hrabánková, 1997). Mimoprodukční funkce mění ráz krajiny. Velké hony monokultur zemědělských plodin jsou nahrazeny diverzifikovanými zemědělskými ekosystémy, dochází k obnově mezí, rozptýlené zeleně, zvyšuje se podíl travních porostů, prvků ekologické stability, biokoridorů, biocenter. Změna charakteru krajiny přispívá i k rozvoji agroturistiky (McNally, 2002).

Tabulka 1: Produkční a mimoprodukční funkce v multifunkčním zemědělství

Funkce	Obsah – směřování
Produkční	Je základní funkcí směřující k výrobě zdravotně nezávadných potravin a k dosažení a udržení prvku potravinové bezpečnosti
Ekologická	Úlohou agrárního managementu je účelově-cílená tvorba a ochrana životního prostředí, ekologický a environmentální rozvoj venkova
Sociální	Vliv zemědělského managementu se musí projevit v otevření se zemědělským a zpracovatelským podnikům, na rozvoji infrastruktury a ve zvyšování zaměstnanosti na venkově
Ekonomická	Jejím obsahem je aktivně přetvářet přírodu a ekonomické zdroje lidským činitelem v marginálních a submarginálních podmínkách, zabezpečení vlastního a cizího kapitálu na rozvoj venkova a regionů
Rozvojová	Je založena na systémově-cíleném rozvoji venkova prostřednictvím cestovního ruchu, agroturistiky a rozšiřování turistiky na venkově v příslušných regionech a oblastech za účasti místních i zahraničních podniků
Kulturně - společenská	Jejím obsahem je trvalé zachování kulturních a společenských hodnot a tradic na venkově, řemeslné tvorby a celkového tradičního způsobu života na venkově
Ochranářská	Vyplývá ze společenské nutnosti zvýšit ochranu a bioenergetický potenciál půdy, čistotu vody, ochranářský přístup v chovu hospodářských zvířat a obnově stejnotechnologického parku
Zaměstnanecká	Jejím obsahem je zabezpečení kvalifikačního růstu obyvatelstva na venkově, alternativního zemědělství a získání alternativních příjmů

Zdroj: Gozora, 2002

Přírodní zdroje

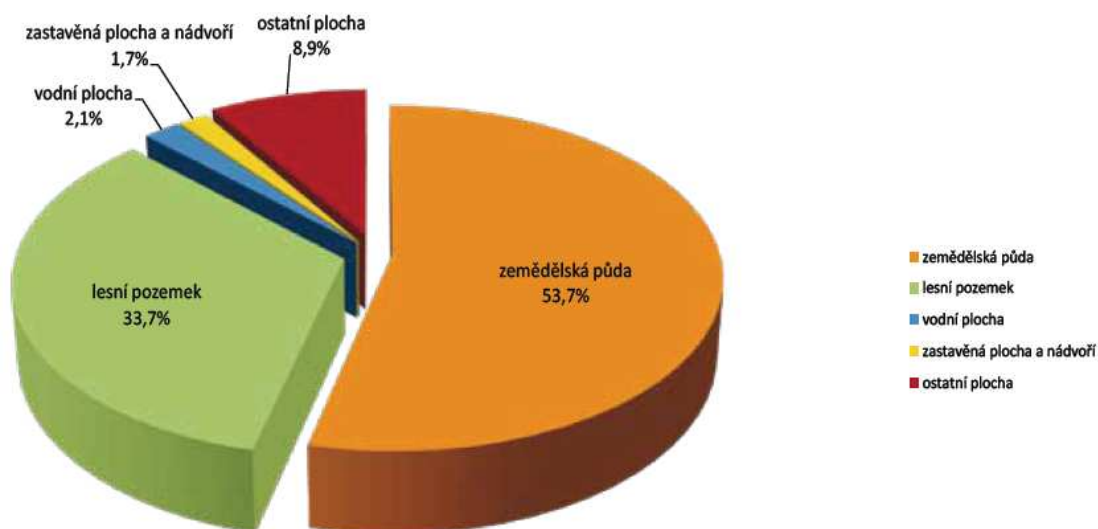
Zdroje mohou být obnovitelné a neobnovitelné, přírodní i člověkem vytvořené, stavové a tokové. Otázkou je možnost jejich čerpání a vzájemné náhrady - jejich substituovatelnost (např. tuhá paliva a sluneční energie). Zatímco environmentální, podobně jako i neoklasická, ekonomie zastává názor substituovatelnosti zdrojů, ekologická ekonomie hovoří pouze jejich komplementaritě, a to především pokud se jedná o zdroje přírodní a člověkem vytvořené (např. množství rybářských lodí nikdy nenahradí množství ryb - Daly, 1996).

2.2 Zemědělský půdní fond

Zemědělský půdní fond (dále jen ZPF) tvoří přibližně polovinu (54 %) celkové rozlohy ČR. V nadmořské výšce nad 500 m n. m. se nachází více než 28,0 % ZPF, z toho v nadmořské výšce 600 až 700 m n. m. cca 8 % a nad 700 m n. m. 3 % ZPF. Oblasti s vyšší nadmořskou výškou lze považovat za méně příznivé z hlediska provozování zemědělské činnosti. Díky poměrně vysoké hustotě obyvatelstva má však zemědělská činnost tradici i v těchto oblastech a v omezeném rozsahu se provozuje až do výšek 1250 m. n. m. Je však žádoucí podpořit tyto oblasti, aby nedošlo k opouštění půdy (ZPF, 2007).

Jednotlivé složky půdního fondu (PF) znázorňuje graf č. 1. Konkrétní skladba zemědělské půdy (ZPF) je pak k vidění na grafu č. 2.

Graf 1: Struktura půdního fondu

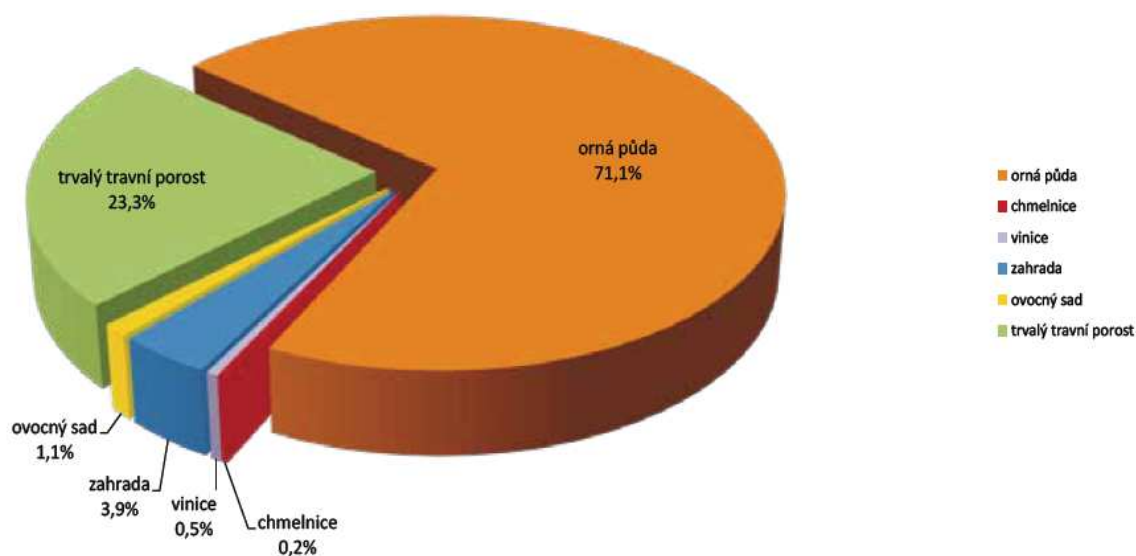
Zdroj: Statistická ročenka PF, 2011

ZPF představoval k 31. 12. 2009 podle evidence katastru nemovitostí celkem 4 239 tis. ha, tj. 53,7 % z rozlohy státu. Meziročně došlo opět ke snížení rozlohy zemědělské půdy o cca 5,1 tis. ha, tj. o 0,1 %. Meziroční úbytek ZPF v roce 2009 spočíval především ve snížení výměry orné půdy o téměř 9 tis. ha, což je o 2 tis. ha více než v roce 2008. Z výměry orné půdy se 3 tis. ha přesunuly do kultury trvalých travních porostů (TTP). O 2 tis. ha narostla výměra lesních pozemků, o 3 tis. ha pak kategorie „zastavěné a ostatní plochy“. Stále se zvyšuje i výměra zahrad (o 0,2 tis. ha) a vodních ploch (o 0,3 tis. ha - Zpráva o stavu zemědělství ČR, 2009).

V systému LPIS (systém pro identifikaci zemědělských pozemků) byla k 31. 12. 2009 evidovaná výměra zemědělské půdy ve výši 3 525 tis. ha, přičemž došlo k celkovému meziročnímu úbytku evidované plochy k čerpání podpor ve výši 590 ha. Rozdíl mezi evidencí zemědělské půdy podle LPIS a ČÚZK ve výši 714 tis. ha je dán odlišnou metodikou evidence a aktualizací výměr jednotlivých kultur (Zpráva o stavu zemědělství ČR, 2009).

Celková výměra z. p. v LFA evidované v LPIS k 31. 12. 2009 ve výši 1 778,8 tis. ha, (50,5 % z. p.) se v celkovém rozsahu proti roku 2008 významně nemění. Podle evidence LPIS je k 31. 12. 2009 do kategorie TTP zařazeno celkem 367 tis. ha v horské oblasti, v ostatních méně příznivých oblastech 309 tis. ha a ve specifických oblastech 136 tis. ha, které představují celkem oprávněnou plochu 812 tis. ha (Zpráva o stavu zemědělství ČR, 2009).

Graf 2: Rozčlenění zemědělské půdy (ZPF)

Zdroj: Statistická ročenka PF, 2011

Zemědělské hospodaření v České republice je jedním z nejvýznamnějších faktorů ovlivňujících biodiverzitu. Se značným přispěním nevhodných technologických postupů přetrvává v České republice vysoký podíl půd ohrožených degradací. Z hlediska ekologického, environmentálního, je degradace půdy uvažována jako ztráta schopností plnit přírodní funkce. Z obou hledisek je pak nejvýraznější ztrátou všech funkcí její zástavba, tj. trvalé zničení. Zdaleka nejzávažnější je degradace vodní erozí. Podle odborníků z VÚMOP Praha se odhaduje, že je poškozeno přibližně 1,4 mil. ha zemědělské půdy (MZE, 2006).

2.3 Využití zemědělského půdního fondu

2.3.1 Orná půda

Ornou půdou se rozumí zemědělsky obhospodařovaná půda, na které se pěstují v pravidelném sledu zemědělské plodiny a která není travním porostem podle § 3i zákona o zemědělství (Zákon č. 252, 1997). Ukázka na obrázku č. 1.

Obrázek 1: Orná půda

Zdroj: Singr, 2011

Podporovaná opatření na orné půdě:

- zatravňování orné půdy (půdních bloků nebo dílů, zatravňování podél vodního útvaru, zatravňování regionální směsí),
- pěstování meziplodin,
- biopásy (Birklen, 2010).

Osevní postup je vlastně plán, který určuje postupné střídání různých plodin na pozemcích.

Pozitivní důsledky střídání plodin:

- Pomocí předplodiny vytváří optimální podmínky pro plodinu další, což se projeví pozitivně zejména na výnosu a kvalitě pěstovaných plodin.
- Vyrovnaná struktura plodin a jejich vhodné rozmístění v osevním postupu, ovlivňuje příznivě úrodnost půdy a její jednotlivé fyzikální, chemické i biologické vlastnosti.
- Snižování výskytu plevelů, chorob a škůdců.

2.3.2 Trvalý travní porost

Travní porost

Pro účely zákona č. 252/1997 Sb., v platném znění, se rozumí travním porostem stálá pastvina, popřípadě souvislý porost s převahou travin nebo jiných bylinných píceň určený ke krmným účelům nebo k technickému využití, který může být nejvýše jednou za 5 let rozorán za účelem zúrodnění (Zákon č. 252, 1997). Ukázka na obrázku č. 2.

Zatravňování orné půdy

Velký podíl orné půdy, naproti podílu travních porostů a lesních ploch, je příčinou zvýšeného rizika eroze půdy spojené se zanášením vodních ploch, s kontaminací vod chemickými látkami a půdními živinami. Opatření se zaměřuje na zatravňování zemědělských půd, které jsou méně atraktivní pro pěstování zemědělských plodin a na realizaci protierozních opatření (SZIF, 2007).

Obrázek 2: TTP

Zdroj: vlastní

Přehled vývoje výměry trvalých travních porostů v ČR v letech 1920-2005 je možné vidět v grafu 3.

Cíle zatravňování:

- snížení rizika spojeného s vodní erozí,
- využití neúrodné, nerentabilní, těžko dostupné orné půdy,
- uchování a zvýšení přírodní rozmanitosti (Obnova a péče o krajinné prvky, 2012).

Intenzita dešťových srážek je nejdůležitějším parametrem pro výzkum a předpověď erozního ohrožení a povodňového rizika. Zejména na zemědělsky využívaných půdách se na tvorbě většiny z ročního odtoku z povodí podílí jen několik srážkových událostí (Merz, 2006). Důsledky maximálních odtoků vzrůstají úměrně s intenzitou srážkové události resp. Bouřky (Nunes, 2006). Rozdíly v koncentracích jednotlivých prvků v řekách v průběhu bouřek často ústí do vzniku hysterezního efektu s odlišnými trendy koncentrací na vzestupné a poklesové větvi hydrografu (Bowes et al., 2005). Mezi krajinou a vodou existuje úzká souvislost, protože vymývání živin z rozkladných procesů v půdě je významným zdrojem živin a kationtů (Arbuckle, Downing, 2001).

Graf 3: Vývoj výměry trvalých travních porostů v ČR v letech 1920-2005

Zdroj: Jongeplerová, Poková, 2006

2.3.3 Obnovitelné zdroje energie (OZE)

Od ropné krize v roce 1971 a zejména pak v posledním desetiletí se v západní Evropě a také v některých oblastech Severní Ameriky začíná na stále větší rozloze zemědělské půdy využívat nový systém zemědělského hospodaření, jehož smyslem je produkce rostlinné hmoty – biomasy nebo přesněji fytomasy, viz obrázek č. 3. Jedná se o nový způsob hospodaření využívající RRD. Tyto porosty jsou označovány jako plantáže RRD. Produktem těchto plantáží je (dřevní) biomasa nejčastěji ve formě štěpky využitelná hlavně jako palivo (k vytápění, sdružené výrobě tepla a elektřiny), ale i jako průmyslová surovina (výroba tekutých biopaliv, farmak, konstrukčních materiálů – Weger, Havlíčková, 2002).

Obrázek 3: Japonské topoly

Zdroj: O japonském topolu, 2011

Hlavními důvody pro zavádění tohoto systému hospodaření na zemědělské půdě ve vyspělých zemích jsou:

- využití zemědělské půdy pro nepotravinářskou produkci a zajištění mimoprodukčních funkcí zemědělství,
- rozvoj zemědělských oblastí (nová pracovní místa, posílení místní ekonomiky – peníze za energii zůstávají v regionu, přicházejí investice do nových technologií),
- snížení znečištění ovzduší náhradou fosilních paliv a zlepšení obchodní bilance státu (Pěstování RRD, 2011).

Jako další, dílčí důvody, lze uvést:

- vybrané energetické plodiny lze využít k akumulaci těžkých kovů z kontaminovaných půd a při spalování je možné těžké kovy ze spalin odloučit,
- plantáže RRD mohou při vhodném umístění sehrát pozitivní roli i při ochraně proti vodní a větrné erozi. Tyto plochy se mohou stát i faktorem přispívajícím k ekologické stabilitě krajiny.

V dubnu 2009 byla vydána nová směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/28/ES o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů a o změně a následném zrušení směrnice 2001/77/ES a 2003/30/ES. Základní cíl – podíl 20 % energie z obnovitelných zdrojů na celkové spotřebě energie v EU v roce 2020 byl potvrzen. Rovněž byl potvrzen cíl dosáhnout

ve stejném období podílu alespoň 10 % energie z OZE na celkové spotřebě energie v silniční a železniční dopravě (Směrnice EP, 2009).

Nárůst výroby energie u některých druhů OZE byl v ČR v letech 2008 – 2009 značný. Objem a struktura celkové energie z obnovitelných zdrojů se zásadně nezměnila. Celkový podíl obnovitelné energie na primárních energetických zdrojích činil v roce 2008 celkem 5 %, což je nepatrně více než v roce předešlém (4,8 %). Zdaleka největší podíl na energii z OZE (77,8 % v roce 2008, 81,8 % v roce 2007) zaujímá stále spalování biomasy. V roce 2008 bylo spalováním 865,1 tis. tun biomasy vyrobeno celkem 1 171 GWh elektřiny (z toho neaglomerované rostlinné hmoty pouze 15 tis. t). Podíl briket a pelet z rostlinných materiálů se meziročně zvýšil na 2,8 % (ze 16 na 24 tis. t). Dalších 20 tis. t připadlo na peletky a brikety z dřevních materiálů (Směrnice EP, 2009).

2.3.4 Pronájem

Obecně nájem pozemku upravuje Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník. Pokud zvláštní právní předpis nestanoví jinak, platí jeho ustanovení. Další platné právní předpisy, které ve svých ustanoveních upravují nájem pozemku:

- Zákon č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, ve znění pozdějších předpisů (Zákon o půdě),
- Zákon č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (Lesní zákon), upravuje nájem pozemků sloužících k plnění funkcí lesa za účelem zachování jeho funkcí, péči o něj a o jeho obnovu. Svými ustanoveními upravuje obsah smlouvy a stanovuje její formu (Horák, 2009).

Obecně lze říci, že nájem je dočasné přenechání části subjektivních práv k věci za podmínek stanovených zákonem nebo smluvními stranami, oprávněnou osobou, jiným osobám za úplatu. Nájemce se nestává vlastníkem věci, ale může ji fakticky ovládat (Horák, 2009).

2.3.5 Prodej

Výchozím oceňovacím předpisem pro oceňování půdy a ostatního majetku je zákon č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku a o změně některých zákonů (Němec, Štorbová, Vrbová, 2006).

Oceňování zemědělských pozemků:

Pro fiskální účely se ocenění provádí cenou stanovenou výnosovým způsobem podle bonitovaných půdně-ekologických jednotek (BPEJ) - tzv. úřední cenou zemědělské půdy. Oceňování zemědělských pozemků při koupi nebo prodeji se stanovuje sjednanou neboli tržní cenou (Němec, Štorbová, Vrbová, 2006).

2.3.5.3 Greening

Greening je nově se objevující pojem v současném tvořícím se plánu SZP pro léta 2014-2020. V jaké podobě a rozsahu bude aplikován v evropském zemědělství není v současné době známo. Podle českých zemědělců jde ozelenění (tzv. greening) proti konkurenceschopnosti evropského zemědělství. Kromě další administrativní zátěže a kontrol přináší návrat tzv. „set aside“, kdy zemědělec vyčlení 7 % obhospodařované výměry a tu nechává ležet ladem. To je podle mnoha názorů v době, kdy stoupá poptávka po potravinách i po plodinách jako obnovitelných zdrojích, nelogické.

Eurokomisař pro zemědělství Dacian Ciolos ale oponuje, že půda může být například osázena stromy a sloužit jako ochrana proti větru. „O vhodných opatřeních ohledně ozelenění budeme v nadcházejících měsících intenzivně jednat,“ slíbil náměstek ministra zemědělství zodpovědný za společnou zemědělskou politiku Juraj Chmiel (Singr, 2011).

Obnova a péče o krajinné prvky

Velký podíl orné půdy naproti podílu travních porostů a lesních ploch je příčinou zvýšeného rizika eroze půdy spojené se zanášením vodních ploch, kontaminací vod chemickými látkami a půdními živinami. Opatření je zaměřeno na výsadbu rozptýlené zeleně (jednotlivé stromy, keře, aleje, remízky, tvorba mezí) a zatravňování orné půdy (komerční směsi, regionální směsi) s funkcemi ekologickými (úkryt pro živočichy, udržení druhové rozmanitosti), funkcemi protierozními (snížení odtoku vody z území, ochrana půdy před odnosem) a funkcemi krajinářskými (udržení pestré struktury krajiny – Obnova a péče o krajinné prvky, 2012).

Cíle:

- snížení rizika spojeného s vodní erozí,
- využití neúrodné, nerentabilní, těžko dostupné orné půdy,
- uchování a zvýšení přírodní rozmanitosti (Obnova a péče o krajinné prvky, 2012).

2.4 Podpora z EU a národní dotace

Dotační zdroje lze v České republice (dále jen ČR) rozdělit na dvě základní skupiny podle zdroje finančních prostředků. Po vstupu ČR do Evropské unie (dále jen EU) jsou zemědělcům nabízeny evropské dotační programy (většinou částečně kofinancované ze státního rozpočtu ČR), které jsou vhodně doplněny národními dotačními programy (plně hrazeny ze státního rozpočtu ČR). Evropské dotační programy spolu s národními doplňkovými platbami administruje a vyplácí Státní zemědělský intervenční fond (MZ, 2008).

Vstupem do Evropské unie si Česká republika otevřela možnost využívat finanční prostředky z fondů EU. V programovacím období 2007 – 2013 se jedná o Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EAFRD) a Evropský rybářský fond (EFF). Prostředky z EAFRD slouží ke zvýšení konkurenceschopnosti zemědělství, potravinářství, lesnictví a k rozvoji venkovských oblastí. V ČR jsou z něj hrazeny projekty předložené do tzv. Programu rozvoje venkova ČR. Předchůdci výše uvedených fondů v období 2004 – 2006 (EAGGF a FIG) patřily mezi strukturální fondy realizace evropské politiky hospodářské a sociální soudržnosti. Strukturální fondy poskytují finanční prostředky určené ke snižování ekonomických a sociálních rozdílů mezi členskými státy a jejich regiony. V období před vstupem ČR do EU sloužil program SAPARD jako nástroj umožňující přípravu na řádné čerpání fondů EU (Příručka pro žadatele, 2008).

Financování společné zemědělské politiky

Do roku 2007 se rozpočtová politika EU v oblasti zemědělství v základních bodech řídila podle finanční perspektivy zvané Agenda 2000. Výdaje na zemědělství podle ní pravidelně pokrývaly přibližně 45% rozpočtu EU. V souvislosti s příjmy, které může ČR získávat v oblasti zemědělství od roku 2007, představovala velkou neznámou jednání o nové finanční perspektivě pro roky 2007-2013. Jednání o její konečné podobě mezi Evropskou komisí a Radou byla poměrně komplikovaná a probíhala dva roky. Nakonec bylo dosaženo shody na úspornější variantě (oproti původnímu návrhu Evropské komise) na summitu Evropské rady v prosinci 2005. Finanční rámec pro období 2007-2013 vyčleňuje ve výdajových závazcích celkem 864,316 mld. EUR (Fajmon, 2011).

Druhy plateb

- jednotná platba na plochu (SAPS),
- národní doplňkové platby k jednotné platbě na plochu (TOP-UP),

- podpora méně příznivých oblastí a oblastí s ekologickými omezeními (LFA),
- agroenvironmentální opatření (eAGRI, 2009).

Přímé platby

Před vstupem do EU se používalo několika nástrojů, například:

- podpory krav bez tržní produkce mléka,
- uvádění půdy do klidu,
- přímé platby na mléčnou kvótu (eAGRI, 2009).

Po vstupu ČR uplatnila pro čerpání finančních prostředků z EU zjednodušený systém přímých plateb: režim jednotné platby na plochu (Single Area Payment Scheme – SAPS).

Do oblasti přímých plateb patří tři základní typy podpor:

- základní jednotná platba na plochu (SAPS),
- doplňková platba k platbě na plochu (TOP-UP),
- podpora méně příznivých oblastí a oblastí s ekologickými omezeními (LFA - eAGRI, 2009).

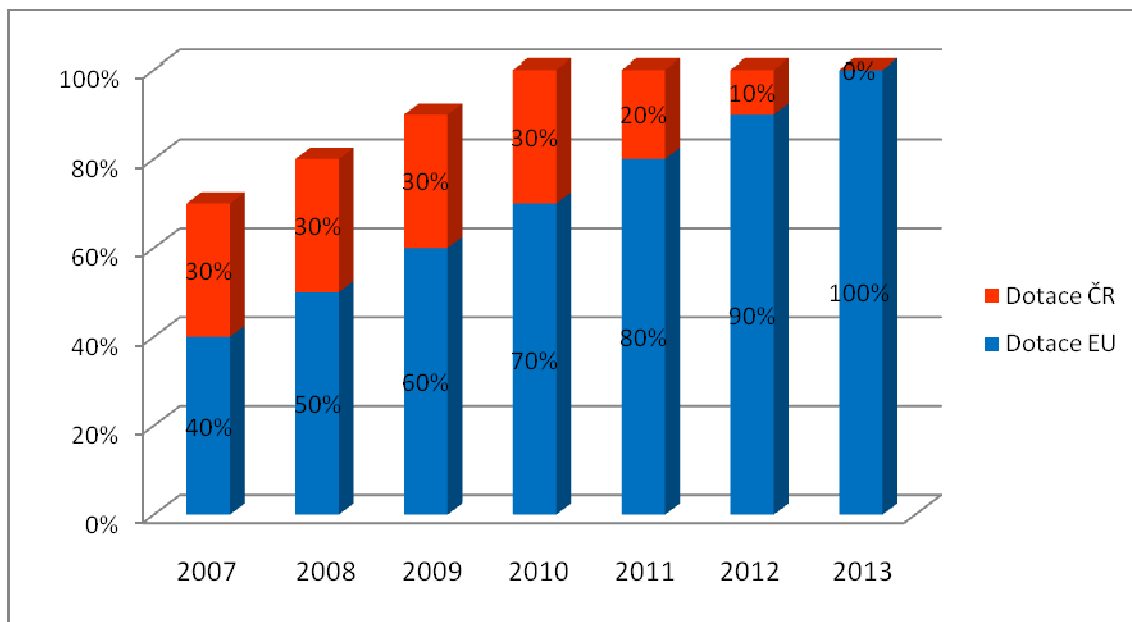
Základním předpokladem čerpání všech těchto podpor je evidence využití zemědělské půdy podle užívatelských vztahů (LPIS) a dodržení minimální výměry půdních bloků. Přímé platby zahrnují jednotnou platbu na plochu, oddělenou platbu za cukr a rajčata a národní doplňkové platby (TOP-UP) sloužící k dorovnání jednotné platby na plochu na úroveň starých členských států EU. Žádosti o tyto podpory jsou podávány formou tzv. jednotné žádosti každoročně do 15.5. (eAGRI, 2009).

2.4.1 SAPS

Česká republika aplikuje pro výplatu přímých plateb od roku 2004 systém jednotné platby na plochu (SAPS). Nové členské státy EU po svém vstupu do Evropské unie neobdržely přímé platby v plné výši. Přístupová smlouva a nařízení Rady (ES) č. 1782/2003 stanovuje postupné navyšování přímých podpor (tzv. phasing in) v modelu 25 % v roce 2004, 30 % v roce 2005, 35 % v roce 2006, 40 % v roce 2007 a následně každoročně se zvýšením o 10 % až do dosažení 100% výše v roce 2013, tj. stejné úrovně plateb ve starých členských státech Evropské unie (EU 15) aplikovaných k 30. 4. 2004. Současně bylo novým členským státům

umožněno přímé podpory dorovnávat z vlastních zdrojů (tzv. národní doplňkové platby k přímým podporám – TOP-UP) o 30 % unijní sazby, maximálně však do 100 % unijní sazby, platné ke dni 30. 4. 2004, což ilustruje graf č. 4 (eAGRI, 2009).

Graf 4: Vývoj přímých plateb pro EU - 10 dle přístupových smluv do roku 2013

Zdroj: vlastní

Podmínky pro jednotnou platbu na plochu (SAPS)

Žadatelem je fyzická nebo právnická osoba obhospodařující zemědělskou půdu, která je na ni vedena v Evidenci půdy (LPIS). O poskytnutí podpory je možné žádat na následující zemědělské kultury a podkultury, přičemž výše podpory není závislá na konkrétním druhu kultury:

- orná půda (R),
- travní porost stálá pastvina (TSP),
- travní porost ostatní (TO),
- vinice (V),
- chmelnice osázená (CO),
- chmelnice neosázená (CN),
- ovocný sad intenzivní (SI),
- ovocný sad ostatní (SO),
- školka (K),
- zelenářská zahrada (Z),
- rychle rostoucí dřeviny (D) - Příručka pro žadatele, 2011.

Základní podmínkou pro poskytnutí podpory je minimální výměra, která činí v součtu všech půdních bloků/dílů půdních bloků v jednotné žádosti nejméně 1 ha zemědělské půdy. Zemědělská půda, na kterou je požadována finanční podpora, musí být na žadatele vedena v LPIS nejméně od data podání žádosti do 31. srpna kalendářního roku, ve kterém žádá o podporu. Po celé období, po které je na žadatele vedena v LPIS, musí být zemědělsky obhospodařována. Podpora se poskytne na zemědělskou půdu, která je v LPIS vedena jako způsobilá k poskytnutí platby podle čl. 124 odst. 1 nařízení Rady (ES) č. 73/2009, tj. k 30. červnu 2003 byla uchována v dobrém zemědělském stavu (Příručka pro žadatele, 2011). Půda musí být zemědělsky obhospodařována v souladu s dobrými zemědělskými a environmentálními podmínkami, kterými jsou:

- nerušení krajinných prvků (například meze, terasy, větrolamy, zatravněné údolnice a polní cesty využívající přirozené svažitosti, respektující vrstevnice, popřípadě doprovázené příkopy, vodní toky nebo útvary povrchové vody),
- vyloučení pěstování širokořádkových plodin (kukuřice, brambor, řepy, bobu setého, sóji, slunečnice) na půdních blocích/dílech s průměrnou svažitostí převyšující 12 stupňů,
- zapravování statkových hnojiv v tekuté formě do půdy nejdéle do 24 hodin po jejich aplikaci na půdních blocích/dílech bez porostu, jejichž průměrná svažitost převyšuje 3 stupně, pokud tuto aplikaci nevylučuje zvláštní právní předpis,
- vyloučení změny kultury travní porost na kulturu orná půda na obhospodařovaných půdních blocích/dílech (§3 odst. 5 písm. b) zákona o zemědělství),
- nepálení rostlinných zbytků na půdních blocích/dílech po sklizni obilovin, olejnin, popřípadě luskovin, které byly pěstovány na těchto půdních blocích/dílech (eAGRI, 2009).

Podpora je poskytována na zemědělskou půdu, která je v Evidenci vedena jako způsobilá k poskytnutí platby podle čl. 143b, odst. 4 Nařízení Rady (ES) č. 1782/2003, tj. k 30. 6. 2003 byla uchována v dobrém zemědělském stavu. Pro poskytnutí podpory v rámci jednotné platby na plochu (SAPS), se změna druhu zemědělské kultury travní porost na kulturu orná půda posuzuje jako porušení dobrých zemědělských a environmentálních podmínek a celková podpora se sníží podle rozsahu daného porušení (Příručka pro žadatele, 2008).

2.4.2 Podmínky pro národní doplňkové platby (Top-Up)

Národní doplňkové platby (Top-Up) se poskytují k jednotné platbě na plochu (SAPS). Platba Top-Up bude poskytována Fondem v následujících oblastech:

- platba na chmel dle stavu v Evidenci k 31. březnu 2007,
- platba na přežvýkavce dle stavu v ústřední evidenci vedené podle plemenářského zákona k 31. březnu 2007,
- platba na chov ovcí, popřípadě chov koz na hospodářstvích registrovaných v ústřední evidenci vedené podle plemenářského zákona,
- platba na chov krav bez tržní produkce mléka na hospodářstvích registrovaných v ústřední evidenci vedené podle plemenářského zákona,
- platba na brambory pro výrobu škrobu (Příručka pro žadatele, 2011).

Žadatel o jednotlivé platby Top-Up je shodný s žadatelem o platbu SAPS. Všeobecné podmínky pro poskytnutí platby Top-Up jsou shodné s podmínkami pro platbu SAPS.

Podmínkou poskytnutí národních doplňkových plateb Top-Up je přiznání SAPS za rok 2011. POZOR! V roce 2011 není možné žádat o platbu na zemědělskou půdu jako v předchozích letech. Tato platba byla novelou nařízení vlády č. 112/2008 Sb., ve znění pozdějších předpisů, pro rok 2011 zrušena (Příručka pro žadatele, 2011).

2.4.3 Podmínky pro LFA

Žadatel nemusí být podnikatelem podle §2 odst. 2 Obchodního zákoníku, o vyrovnávací příspěvek v LFA (Less-favoured areas) mohou žádat i nepodnikatelé mající právní subjektivitu (např. obce, fyzické osoby nepodnikající, školy), jestliže mají tyto subjekty evidovány v LPIS alespoň minimální výměru 1 ha zemědělské půdy v LFA (Příručka pro žadatele, 2008).

Základní podmínkou pro žadatele žádající o tyto podpory je provedení ohlášení zemědělské půdy do Evidence. Podpora LFA je poskytována pouze na kulturu travní porost obhospodařovanou v následujících méně příznivých oblastech a oblastech s ekologickými omezeními:

- horské oblasti (oblast typu HA a HB),
- ostatní méně příznivé oblasti (oblast typu OA a OB),
- oblasti se specifickými omezeními (oblast typu S).

S účinností od 1. 1. 2011 byly zrušeny specifické oblasti typu SX, tj. na tyto oblasti již nelze žádat o podporu (Příručka pro žadatele, 2011).

Žadatel o podporu pro LFA musí splňovat následující podmínky:

- Žadatel musí mít zařazeny půdní bloky, případně jejich díly, na které požaduje poskytnutí vyrovnávacího příspěvku, v evidenci půdy po dobu trvání období minimálně od 1. května do 15. října příslušného kalendářního roku.
- Žadatel má v LPIS evidováno a vlastním jménem na vlastní odpovědnost obhospodařuje alespoň 5 ha zemědělské půdy v LFA nebo 1 ha zemědělské půdy v LFA, jde-li o hospodaření v systému ekologického zemědělství, nebo 2 ha zemědělské půdy v LFA, jde-li o hospodaření na území národních parků nebo chráněných krajinných oblastí.
- Žadatel musí hospodařit v méně příznivých oblastech, případně v oblasti s ekologickými omezeními nejméně po dobu 5 kalendářních let následujících po roce, ve kterém mu byl poprvé poskytnut vyrovnávací příspěvek, a to alespoň na minimální výměře stanovené podle předchozího bodu.
- Žadatel se musí zavázat, že bude hospodařit v souladu se zásadami správné zemědělské praxe po dobu celého kalendářního roku na celé výměře jím obhospodařované zemědělské půdy vedené v Evidenci půdy a v budovách a zařízeních sloužících k zemědělské výrobě.
- Žadatel se zaváže dodržovat ustanovení o zákazu používání látek s hormonálním nebo tyreostatickým účinkem a látek beta-mimetik při zacházení s živočichy v souladu s podmínkami veterinárního zákona.
- Žadatel nesmí být v konkursu nebo likvidaci a nesmí probíhat ani konkursní či vyrovnávací řízení.
- Bližší informace o podmínkách poskytnutí vyrovnávacího příspěvku na LFA jsou uvedeny v Metodice k provádění nařízení vlády č. 241/2004 Sb. o podmínkách provádění pomoci méně příznivým oblastem a oblastem s ekologickými omezeními, ve znění nařízení vlády č.121/2005 Sb., která je k dispozici na stránkách SZIF www.szif.cz (Příručka pro žadatele, 2008).

2.4.4 Agroenvironmentální opatření

V programovém období 2007-2013 stanovuje pravidla Program rozvoje venkova ČR (PRV), který dne 16. srpna 2006 schválila vláda ČR. Program rozvoje venkova vychází z Národního strategického plánu rozvoje venkova a je vypracován v souladu Evropskou legislativou (Program rozvoje venkova, 2008).

Tabulka 2: Seznam dotačních titulů v rámci AEO v programovém období 2007-2013

Podopatření A:	
Postupy šetrné k životnímu prostředí	Titul A1: Ekologické zemědělství
	Titul A2: Integrovaná produkce
Podopatření B:	
Ošetřování travních porostů	Titul B1: Louky
	Titul B2: Mezofilní a vlhkomilné louky
	Titul B3: Horské a suchomilné louky
	Titul B4: Trvale podmáčené a rašelinné louky
	Titul B5: Ptačí lokality na travních porostech – hnízdiště bahňáků
	Titul B6: Ptačí lokality na travních porostech – hnízdiště chrástala polního
	Titul B7: Pastviny
	Titul B8: Druhově bohaté pastviny
	Titul B9: Suché stepní trávníky a vřesoviště
Podopatření C:	
Péče o krajinu	Titul C1: Zatravnění orné půdy
	Titul C2: Pěstování meziplodin
	Titul C3: Biopásy

Zdroj: vlastní

Další možností je využít dotační titul Tvorba travnatých pásů na svažitých půdách. S jeho podporou lze na pozemku se sklonem 3 – 12° vytvořit travnaté pásy a rozdělit tak půdní blok na několik menších částí. Pásy musí být 45 – 55 m široké a vzdálené od sebe 50 – 200 m. Na celém takto rozděleném svahu je nutné pěstovat více než jednu plodinu s vyloučením plodin širokořádkových. Zatravněné pásy musí být 2x ročně koseny (v odůvodnitelných případech 1x). Herbicidy lze využívat pouze po dobu prvních dvou let, a to formou bodové aplikace. Pozemek se nesmí nacházet v 1. zóně zvláště chráněného území. Je nutné mít na paměti, že změna kultury z travního porostu na ornou půdu je dle podmínek pro poskytování dotací (Správná zemědělská praxe, Dobré zemědělské a environmentální podmínky – GAEC) nepřípustná. To znamená, že zatravnění je nevratné a plochu není možné v budoucnu znovu rozorot (přesněji řečeno, nelze na rozoranou plochu žádat dotace - Příručka pro žadatele, 2008).

2.5 Vývojové scénáře krajiny

Weber a kol. (2010) popisují v Aktivitě 105A01 s názvem Zpracování alternativních scénářů rozvoje krajiny na modelovém území čtyři varianty možného scénáře využití.

V rámci návrhů budoucího vývoje okolní krajiny jako celku je možno připravit čtyři variantní scénáře:

- integrovaný,
- segregáční,
- exploatační,
- a útlumový.

Integrovaný scénář

Integrovaný scénář koncepčně směřuje k harmonické a trvale udržitelné krajině reflektující šetrné formy exploatace, jakož i historický a přírodní potenciál území. K jeho dosažení je třeba vynaložit nejvíce energie (obsahuje velké množství změn a důležitou podmínkou jeho nastartování je i komplexní dotační politika). Zároveň klade velký důraz na spolupráci a koordinaci různých subjektů v území.

Segregační scénář

Segregační scénář směřuje k vytvoření polarizované krajiny, na jedné straně intenzivně využívané a na straně druhé důsledně chráněné ve vymezených částech. Tento scénář nenavrhuje tak rozsáhlé změny využití území, předpokládá koncepční realizaci souboru ekostabilizujících opatření, vedoucích ke zvýšení ochrany krajiny a jejích dílčích částí. Scénář je podmíněn dotační politikou zaměřenou na dílčí projekty rozvoje venkova.

Exploatační scénář

Exploatační scénář klade důraz na zvýšení exploatace území. Ochrana a péče o krajinu není při plánování rozvoje území koncepčně rozvíjena. Tento scénář se v návrhu využití území (s výjimkou rozvoje urbanizovaných a produkčních ploch) podstatně neliší od současného stavu, spíše nastiňuje možná úskalí pokračování současných trendů rozvoje (větší degradace půd, vod, výstavba na orné půdě atd.).

Útlumový scénář

Útlumový scénář nastiňuje vizi opouštění venkova a neřízeného útlumu ve využívání území s výjimkou rozvoje nadmístní infrastruktury. Ochrana a péče o krajinu není při plánování rozvoje území koncepčně rozvíjena. Pokles hospodářského a sociálního významu venkova je provázen jeho vylidňováním a postupnou ztrátou kulturních hodnot. Na neobhospodařovaných plochách dochází k samovolnému zarůstání krajiny ruderálními společenstvy a posléze lesem.

3 Cíl a hypotézy práce

3.1 Cíl práce

Cílem práce je komparace současných alternativ využití zemědělského půdního fondu v obci Dubská Lhota v okrese Prachatice. Hodnotící kritéria pro posuzování ekonomické efektivity a environmentální hodnoty jednotlivých variant exploatace půdního fondu budou ekonomického a mimoekonomického charakteru, součástí práce budou orientační výpočty efektivity jednotlivých systémů hospodaření na půdním fondu se stanovením investičních předpokladů a nákladovosti.

3.2 Hypotézy práce

H₁: Z ekonomického i mimoekonomického pohledu je za současných podmínek výhodnější přistoupit ke změně kultury z orné půdy na trvalý travní porost.

H₂: Uplatňováním výdajových paušálů bude dosaženo vyššího konečného ekonomického efektu oproti výpočtům pomocí patnáctiprocentní daňové sazby.

4 Metody a materiál

4.1 Metody

4.1.1 Sběr informací a údajů

- Sběr dat proběhl nastudováním odborné literatury, včetně příruček určených pro zemědělské subjekty žádající o podporu, příslušných zákonů a směrnic,
- data potřebná k výpočtům byla získána z ČSÚ, LPISu (MZe) a dalších údajů Ministerstva zemědělství, webových stránek a tištěných materiálů firem, i z rozhovorů s odbornou veřejností.

4.1.2 Návrh a vymezení variant exploatace půdního fondu

Bylo zvoleno pět variant exploatace, které budou analyzovány v rámci zpracování této práce:

- orná půda,
- TTP,
- RRD,
- pronájem,
- prodej.

Tyto exploatace byly blíže charakterizovány v literární rešerši.

4.1.3 Výpočty produkčních (ekonomických) efektů

K výpočtům produkčních efektů bude vždy použito modelové území a na něm provedeny příslušné výpočty.

Jedná se především o výpočet daně z nemovitosti, výdajů na založení produkce, platby za provedenou práci, poskytnuté dotační podpory, tržby za prodej produkce, daně z příjmu a plateb na sociální a zdravotní pojištění. Pro výpočet daně z příjmu a plateb na sociální a zdravotní pojištění byla zvolena vždy výhodnější varianta (procentem z příjmu nebo skutečnými výdaji).

- K výpočtu daně z nemovitosti pro ornou půdu slouží cena nemovitosti vypočtená součinem výměry a ceny za 1m². Cena je stanovena dle vyhlášky č. 3/2008 Sb. na 6,14 Kč (pro BPEJ 72 911), vynásobená koeficientem 0,75 % (pro ornou půdu).

- Výpočet daně z nemovitosti pro TTP probíhá stejným způsobem, avšak cena pozemků je vynásobena koeficientem 0,25 % (pro TTP).
- Práce zajišťované externím pracovníkem na orné půdě zahrnují setí (400 Kč/ha), válení po setí (120 Kč/ha), posečení kombajnem (2000 Kč/ha), podmítnutí (280 Kč/ha), orbu (800 Kč/ha) a vláčení (200 Kč/ha).
- Při zatravnění se jedná o finanční prostředky za provedené zatravnění, kosení trávy 2x a nahrbování 2x. Od druhého roku za provedené kosení trávy 2x, obracení 5x a nahrbování 2x.
- Uvažované ceny chemických postřiků vycházejí z obvyklých cen a aplikovaných dávek.
- Ceny produkce (obilovin, luštěnin) vycházejí ze Zprávy o trhu obilovin a olejnin ze dne 10. 8. 2011.
- Uvažované hmotnostní výnosy na 1 ha byly čerpány z ČSÚ.
- Další případné údaje a částky pocházejí přímo z odborné praxe.
- Celková výše poskytnutých dotací je dána součtem sazeb jednotlivých dotačních titulů na 1 ha půdy a výměrou půdního bloku.
- Vyměřovacím základem pro odvod pojištění je 50 % příjmů z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti po odpočtu výdajů vynaložených na jejich dosažení, zajištění a udržení, které činí 50 % ze zisku. Avšak při použití výpočtu výdajů procentem z příjmu je počítáno s 80% výdaji.
- Předpokládaný počet balíků v prvním roce je pro obě seče celkem 50 ks, přičemž při obou sečích nebude z důvodu malé produkce docházet k sušení traviny, ale píče bude pouze nahrabána a v ovdalém stavu slisována do kulatých balíků (senážování).
- Protože obě seče v prvním roce budou sklizeny formou senážních balíků, je počítáno s náklady 300 Kč za 1 kus. Uvažovaná prodejní cena 500 Kč za kus.
- Předpokládaný počet balíků se od druhého roku bude pohybovat za obě seče celkově okolo 120 ks, již bude pravidelně docházet k sušení. Za lisování sena je počítáno s náklady 100 Kč za 1 kus. Uvažovaná prodejní cena 400 Kč za kus.
- Výsadbu plantáže RRD lze v zásadě provádět dvěma způsoby, a to buď ve formě prýtlů, nebo rovnou hotových řízků, zvoleno bylo sázení řízků do sponu: 2 × 0,5 m (optimální množství představuje 8 000 ks řízků na ha) - více údajů o RRD viz tabulka č. 38.
- Cena řízků se při průměru 1,5 – 2 cm v takto značném množství pohybuje v řádech několika korun, avšak v jarních „akcích“ je lze pořídit i za cenu 1,14 Kč za kus.

- Při 100 000 ks se pohybuje cena za provedenou výsadbu 1,1 Kč za kus.
- V prvním roce je potřeba provést údržbu plantáže. Důvodem jsou málo vyvinuté rostliny, které potřebují dostatek světla a vláhy. Cena této činnosti je 8 500 Kč za ha.
- Na konci pátého roku dojde k prvnímu obmýtí plantáže, které bude probíhat přímo poptávajícími na vlastní náklady, pouze za metodického dohledu majitele.
- Průměrná výtěžnost se uvádí 300 – 400 m³ na 1 ha, což se po přepočtu v tomto případě pohybuje okolo 64 m³ na jeden rok.
- Průměrná prodejní cena takovéto kulatiny činí 500 Kč za m³.
- Daň z převodu nemovitosti je spolu s daní darovací a dědickou součástí převodových daní. Sazba daně jsou 3 % z částky stanovené znaleckým posudkem, či z částky uvedené v kupní smlouvě, a to podle toho, která je vyšší.
- Pro daňové účely bude uvažována vždy 15% výše daně z příjmu a výdajový paušál ve výši 80 %.
- Pro výpočet sociálního pojištění je uvažována sazba 29,2 %.
- Pro výpočet zdravotního pojištění je uvažována sazba 13,5 %.
- Při pronájmu pozemků je cena stanovena na 1 500 Kč za ha. Dalším předpokladem je, že nájemce bude hradit pronajímateli daň z nemovitosti spolu s nájemným.
- Cena při prodeji pozemků je stanovena dle vyhlášky č. 3/2008 Sb. na 6,14 Kč za 1m² (pro BPEJ 72 911).

4.1.4 Stanovení mimoprodukčních efektů

Orná půda

Jedním z problematických dědictví kolektivizovaného zemědělství je vysoký podíl orné půdy na zemědělském půdním fondu při současném nízkém zastoupení travních porostů. Jelikož byla během kolektivizace zároveň odstraněna většina mezí a pole spojena do rozlehlých lánů, přináší to dnes spoustu problémů, zvláště na svažitých pozemcích. Ornice se z takových pozemků snadno splavuje a poškozují okolní krajinu – zanáší vodní toky a znečišťuje je chemickými látkami. Orná půda má v porovnání s trvalými travními porosty také mnohem menší schopnost zadržovat srážkovou vodu. Ta pak z krajiny rychle odtéká a působí škody v podobě povodní.

Výhody zatravnění

K orbě nejsou rovněž vhodné pozemky podmáčené či z nějakého jiného důvodu méně úrodné. Vhodným řešením v těchto případech je zatravnění. Zamezí se tak odnesu půdy vodou či větrem, zlepší se schopnost půdy zadržet vodu a vodní toky budou lépe chráněny před znečištěním. Zlepší se také životní podmínky pro rostliny a živočichy a celkově se zvýší estetická hodnota krajiny.

Charakteristika průběhu využití RRD

V podzimních měsících je vhodné pole určené k sadbě japonských topolů zorat. Správně připravené pole dává později topolům větší šanci v boji s plevely. Plevely a trávy jsou jednou z vážných hrozeb zamezení růstu topolů v období prvních měsíců po výsadbě.

Během zimních měsíců dojde k rozrušení hruď po hluboké orbě. Sníh dodá do zoraného pole potřebnou vláhu pro jarní sadbu. Pokud by nastalo suché jaro, může se jednat o velký problém vzhledem k úspěšnému zakořenění řízků. V březnu až dubnu, jak počasí dovolí, je již možné dokončit přípravu pole, zejména pole zvláčet a tím nejen rozbít hroudy ornice, ale především urovnat povrch, což bude oceněno v následujících letech při každém pohybu po pozemku. Pokud by toto vše bylo provedeno již na podzim, do pole se lépe vsákne jarní vlaha.

Řízky japonských topolů by se měly sázet do řádků co nejpřesněji, umožní to pak sekání nebo mulčování zeleně co nejbližší řádků. Spon se liší podle určení pole. V případě, že je pole určeno pro matenice (rostliny určené na další generaci řízků), doporučuje se alespoň 50 cm x 2 – 2,5 m. Dosáhne se tím dostatečného prostoru mezi řádky pro sekání nebo mulčování zeleně. Je tedy vhodné sázet podle provázků natažených přes pole.

Řízky by měly být 20 cm dlouhé a měly by mít v průměru 1 cm. Lze je koupit buď ve formě prýtů nebo rovnou hotových řízků, případně vypěstovat vlastní. Prýty se stříhají zpravidla 2 dny před sadbou. Připravené prýty je vhodné namočit na 24 - 48 h do vody a pak hned sázet.

Řízky by měly mít minimálně tři pupeny. Sází se tak, že jsou zasouvány mírně šikmo do země, nad zemí se ponechává jen poslední pupen a poté se půda okolo ušlápne. Lze sázet od poloviny března do konce dubna, aby bylo využito co nejvíce jarní vláhy.

Japonský topol je těžen podle účelu v různém stáří:

- na štěpkování po třech letech,
- na kulatinu po pěti letech.

Těžba se provádí ve vegetačním klidu. Pařezy na jaře opět obrostou několika výhonky, nechává se jen hlavní.

Kořen je řídký, horizontální. Po konci využití plantáže je nutno staré pařezy likvidovat, a to lze třemi způsoby:

- vyoráním a sběrem,
- chemicky (na trhu je několik přípravků na totální likvidaci pařezu bez zanechání jakýchkoliv residuí),
- lesní frézou (z těchto třech způsobů je nejnákladnější).

4.1.5 Vyhodnocení získaných údajů a komparace variant

Za každou exploatací se nachází dílčí závěr, kde je shrnut jak produkční efekt, tak mimoekonomický pohled na zvolenou variantu. Dále jsou údaje souhrnně komparovány v kapitole 6 „Diskuze“ a v kapitole 7 „Závěr“.

4.1.6 Návrhy a doporučení

V závěrečné části práce je vyhodnocen a popsán výsledný návrh exploatace pro modelový půdní blok a to jak z hlediska ekonomického přínosu, tak i z pohledu rozvoje a ochrany krajiny jako celku, včetně možných doporučení a doplnění.

4.2 Materiál

Vymezení zájmového území

Zájmové území se nachází v okrese Prachatice v malé obci Dubská Lhota.

Tabulka 3: Způsoby využití kat. území

Druh pozemku	Způsob využití	Počet parcel	Výměra [m ²]
orná půda		13	99 01 72
zahrada		27	1 16 36
ovocný sad		2	57 55
travní p.		26	24 80 74
lesní pozemek		3	76 28
vodní pl.	nádrž umělá	3	27 90
vodní pl.	rybník	1	44 01
vodní pl.	tok přirozený	3	1 56 16
vodní pl.	tok umělý	5	56 57
zast. pl.	zbořeniště	3	1 16
zast. pl.		47	1 91 62
ostat.pl.	manipulační pl.	9	2 21 74
ostat.pl.	neplodná půda	7	41 20
ostat.pl.	ostat. komunikace	12	1 58 22
ostat.pl.	silnice	2	96 02
Celkem KN		163	1 36 27 25
PK		310	1 23 80 58
Celkem ZE		310	1 23 80 58

Zdroj: CUZK, 2012

Vymezení modelového půdního bloku:

- Jako základní vstup do podnikání je uvažován půdní blok v podhorské LFA, specifikace OA, o výměře 100 000 m² orné půdy, který je již několik let ve vlastnictví podnikatele. Výměra pozemků bude konstantní veličina, nebude tedy docházet k postupnému rozšiřování užívaných ploch. BPEJ 72 911. Charakteristika této jednotky je specifikována v tabulkách č. 4, 5 a 6.

Tabulka 4: Charakteristiky klimatických regionů (KR) - první číslice kódu BPEJ

KR	Znak	Charakteristik a klimatického regionu	Suma teplot nad 10°C	Průměrná roční teplota (°C)	Průměrný roční úhrn srážek (mm)	Pravděpodobnost suchých vegetačních období (%)	Vláhová jistota
7	MT 4	mírně teplý, vlhký	2200 - 2400	6 - 7	650 – 750	5 - 15	> 10

Zdroj: KLÍR, 2005

Charakteristika hlavních půdních jednotek (HPJ) – druhá a třetí číslice kódu BPEJ

29 Kambizemě modální eubazické až mezobazické včetně slabě oglejených variet, na rulách, svorech, fylitech, popřípadě žulách, středně těžké až středně těžké lehčí, bez skeletu až středně skeletovitě, s převažujícími dobrými vláhovými poměry

Tabulka 5: Charakteristika sklonitosti a expozice (v kombinaci, 4. pozice číselného kódu)

Kód (4.)	Sklonitost		Expozice ve směru	Vliv expozice dle klimaregionů	
	stupně	charakteristika		KR 0 - 5	KR 6 - 9
1	3° - 7°	mírný sklon	všesměrná	bez rozlišení	

Zdroj: KLÍR, 2005

Tabulka 6: Charakteristika skeletovitosti a hloubky půdy (v kombinaci, 5. pozice číselného kódu)

Kód (5.)	Skeletovitost		Hloubka půdy	
	obsah skeletu	charakteristika půdy	mocnost půdního profilu	charakteristika půdy
1	do 25 %	bezskeletovitá až slabě skeletovitá	nad 30 cm	středně hluboká až hluboká,

Zdroj: KLÍR, 2005

Jedná se o podnik se sídlem v malé obci jménem Dubská Lhota, která leží nedaleko města Prachatic (LFA OA).

Právní forma podnikání je živnost. Nespornou výhodou této právní formy je malá kapitálová a administrativní náročnost (i když v zemědělství je situace poněkud odlišná), nevýhody jsou obtížný přístup ke kapitálu, neomezené ručení (celým osobním majetkem podnikatele) a omezená životnost (pouze po dobu života majitele). Tento podnik není kapitálově příliš silný. Je vlastněn pouze jednou fyzickou osobou, nemá žádné zaměstnance. Z hlediska daňového

není podnik plátcem DPH, nevede ani účetnictví, ani daňovou evidenci. Příjem z tohoto podnikání představuje doplňkový příjem vlastníka, který má, kromě této podnikatelské činnosti, ještě stálé zaměstnání.

Předkládaná diplomová práce vychází z reálných údajů a čísel, je aplikována na konkrétní, avšak fiktivní firmu.

5 Výsledky

V této části práce jsou zpracovány ekonomické propočty jednotlivých variant využití označených A až E včetně pohledů mimoprodukčních.

Pro zjednodušení komparace jednotlivých variant bude vycházeno z několika předpokladů (*podmínky ceteris paribus*):

- Velikost peněžního kapitálového vstupu do podnikání činí 250 000 Kč.
- Podnik nevlastní žádný dlouhodobý majetek (s výjimkou pozemků), nebude tedy docházet k odpisům. Pro veškerou činnost bude využíváno externí zajišťování těchto činností, tzv. outsourcing.
- Komparace jednotlivých variant využití ZPF bude zkoumána pro prvních pět let činnosti s odhadem (výhledem) do budoucna.
- Výše všech dotačních podpor bude považována za konstantní (nebude přihlédnuto k plánovanému navyšování, ani k faktu, že od roku 2014 nastává nové programovací období 2014 - 2020). Za výchozí hodnoty budou použity částky z roku 2011. Více viz tabulka č. 7.
- Majiteli společnosti nebude vyplácena žádná mzda.

Tabulka 7: Výše poskytnutých plateb

Typ dotace	Výměra [m ²]	Sazba [Kč]
SAPS	10 000	4 686,50
LFA	10 000	2 935,30
AEO, zatravnění	10 000	6 773,80

Zdroj: Příručka pro žadatele, 2011

5.1 Varianta A - Orná půda

Při zachování kultury orná půda je uvažováno dodržování následujícího osevního postupu:

1. rok ječmen jarní, 2. rok řepka ozimá, 3. rok pšenice ozimá, 4. rok hrách setý, 5. rok oves setý.

Výpočty 1. rok – ječmen jarní:

Daň z nemovitosti:

$$100\,000\text{ m}^2 * 6,14\text{ Kč za m}^2 * 0,0075 = 4\,605\text{ Kč}$$

Setí (ječmen Advent):

- plánovaný výsev počítá s 200 kg osiva na 1 ha půdy, při průměrné ceně 990 Kč za 1 q.

$$2\text{ q} * 990\text{ Kč} * 10\text{ ha} = 19\,800\text{ Kč}$$

Platba za práci:

$$(400\text{ Kč} + 120\text{ Kč} + 2000\text{ Kč} + 280\text{ Kč} + 800\text{ Kč} + 200\text{ Kč}) * 10\text{ ha} = 38\,000\text{ Kč}$$

Postřiky:

$$2\,000\text{ Kč na 1 ha} * 10\text{ ha} = 20\,000\text{ Kč}$$

Tržby za vlastní výroby:

- výnos z 1 ha: 4,1 tuny, uvažovaná prodejní cena: 3600 Kč za tunu.

$$4,1\text{ t} * 3600\text{ Kč} * 10\text{ ha} = 147\,600\text{ Kč}$$

Poskytnuté dotace:

$$(4686,50\text{ Kč za SAPS} + 2935,30\text{ Kč za LFA}) * 10\text{ ha} = 76\,218\text{ Kč}$$

Daň z příjmu:

- uplatnění výdajů ve skutečné výši:

příjmy	223 818 Kč
výdaje	82 405 Kč
základ daně	141 413 Kč

- uplatnění výdajů procentem z příjmů:

příjmy	223 818 Kč
výdaje procentem (80 % z příjmů)	179 054 Kč
základ daně	44 764 Kč

Ve zdaňovacím období 2011 bude výhodnější použít výdaje procentem z příjmů.

$$223\,818 \text{ Kč} * 0,2 * 0,15 = 6\,715 \text{ Kč}$$

Sociální a zdravotní pojištění:

- sociální pojištění: $0,2 * 223\,818 \text{ Kč} * 0,292 = 13\,071 \text{ Kč}$
- zdravotní pojištění: $0,2 * 223\,818 \text{ Kč} * 0,135 = 6\,043 \text{ Kč}$

Tabulka 8: Orná půda 2011_PP

počáteční stav peněžních prostředků		250 000	
Účetní operace		Příjmy	Výdaje
daň z nemovitosti			4 605
osivo			19 800
platba za práci			38 000
postřiky			20 000
tržby za vlastní výrobky		147 600	
dotace		76 218	
celkem		223 818	82 405
zisk před zdaněním		141 413	
daň			6 715
sociální pojištění			13 071
zdravotní pojištění			6 043
zisk		115 584	
Konečný stav		365 584	

Zdroj: vlastní

V případě výpočtu pomocí skutečných výdajů situace vypadá následovně:

Tabulka 9: Orná půda 2011_SV

počáteční stav peněžních prostředků		250 000	
Účetní operace		Příjmy	Výdaje
daň z nemovitosti			4 605
osivo			19 800
platba za práci			38 000
postřiky			20 000
tržby za vlastní výrobky		147 600	
dotace		76 218	
celkem		223 818	82 405
zisk před zdaněním		141 413	
daň			21 212
sociální pojištění			20 646
zdravotní pojištění			9 545
zisk		90 009	
Konečný stav		340 009	

Zdroj: vlastní

Výpočty 2. rok – řepka olejná:

Daň z nemovitosti:

$$100\,000\text{ m}^2 * 6,14\text{ Kč za m}^2 * 0,0075 = 4\,605\text{ Kč}$$

Setí (řepka):

- plánovaný výsev počítá s 5 kg osiva na 1 ha půdy, při ceně 300 Kč za 1 kg.

$$5\text{ kg} * 300\text{ Kč} * 10\text{ ha} = 15\,000\text{ Kč}$$

Platba za práci:

$$(400\text{ Kč} + 120\text{ Kč} + 2000\text{ Kč} + 280\text{ Kč} + 800\text{ Kč} + 200\text{ Kč}) * 10\text{ ha} = 38\,000\text{ Kč}$$

Postřiky:

- uvažované ceny chemických postřiků vycházejí z obvyklých cen a aplikovaných dávek.

$$3\,000\text{ Kč na 1 ha} * 10\text{ ha} = 30\,000\text{ Kč}$$

Tržby za vlastní výrobky:

- výnos z 1 ha: 3 tuny, uvažovaná prodejní cena: 11 770 Kč za tunu.

$$3\text{ t} * 11\,770\text{ Kč} * 10\text{ ha} = 353\,100\text{ Kč}$$

Poskytnuté dotace:

$$(4686,50\text{ Kč za SAPS} + 2935,30\text{ Kč za LFA}) * 10\text{ ha} = 76\,218\text{ Kč}$$

Daň z příjmu:

- uplatnění výdajů ve skutečné výši:

příjmy	429 318 Kč
výdaje	87 605 Kč
základ daně	341 713 Kč

- uplatnění výdajů procentem z příjmů:
příjmy	429 318 Kč
výdaje procentem (80 % z příjmů)	343 454 Kč
základ daně	85 864 Kč

Ve zdaňovacím období 2012 bude výhodnější použít výdaje procentem z příjmů.

$$429\,318\text{ Kč} * 0,2 * 0,15 = 12\,880\text{ Kč}$$

Sociální a zdravotní pojištění:

- sociální pojištění: $0,2 * 429\,318\text{ Kč} * 0,292 = 25\,072\text{ Kč}$
- zdravotní pojištění: $0,2 * 429\,318\text{ Kč} * 0,135 = 11\,592\text{ Kč}$

Tabulka 10: Orná půda 2012_PP

počáteční stav peněžních prostředků	365 584	
Účetní operace	Příjmy	Výdaje
daň z nemovitostí		4 605
osivo		15 000
platba za práci		38 000
postřiky		30 000
tržby za vlastní výrobky	353 100	
dotace	76 218	
celkem	429 318	87 605
zisk před zdaněním	341 713	
daň		12 880
sociální pojištění		25 072
zdravotní pojištění		11 592
zisk	292 170	
Konečný stav	657 754	

Zdroj: vlastní

V případě výpočtu pomocí skutečných výdajů vypadá situace následovně:

Tabulka 11: Orná půda 2012_SV

počáteční stav peněžních prostředků	365 584	
Účetní operace	Příjmy	Výdaje
daň z nemovitosti		4 605
osivo		15 000
platba za práci		38 000
postřiky		30 000
tržby za vlastní výroby	353 100	
dotace	76 218	
celkem	429 318	87 605
zisk před zdaněním	341 713	
daň		51 257
sociální pojištění		49 890
zdravotní pojištění		23 066
zisk	217 500	
Konečný stav	583 084	

Zdroj: vlastní

Výpočty 3. rok – pšenice ozimá:

Daň z nemovitosti:

$$100\,000\text{ m}^2 * 6,14\text{ Kč za m}^2 * 0,0075 = 4\,605\text{ Kč}$$

Setí (odrůda Nikol):

- plánovaný výsev počítá s 220 kg osiva na 1 ha půdy, při ceně 980 Kč za 1 q.

$$2,2\text{ q} * 980\text{ Kč} * 10\text{ ha} = 21\,560\text{ Kč}$$

Platba za práci:

$$(400\text{ Kč} + 120\text{ Kč} + 2000\text{ Kč} + 280\text{ Kč} + 800\text{ Kč} + 200\text{ Kč}) * 10\text{ ha} = 38\,000\text{ Kč}$$

Postřiky:

$$2000\text{ Kč na 1 ha} * 10\text{ ha} = 20\,000\text{ Kč}$$

Tržby za vlastní výroby:

- výnos z 1 ha: 5,07 tuny, uvažovaná prodejní cena: 4 893 Kč za tunu.

$$5,07\text{ t} * 4\,893\text{ Kč} * 10\text{ ha} = 248\,075\text{ Kč}$$

Poskytnuté dotace:

$(4686,50 \text{ Kč za SAPS} + 2935,30 \text{ Kč za LFA}) * 10 \text{ ha} = 76\,218 \text{ Kč}$

Daň z příjmu:

- uplatnění výdajů ve skutečné výši:

příjmy	324 293 Kč
výdaje	84 165 Kč
základ daně	240 128 Kč

- uplatnění výdajů procentem z příjmů:

příjmy	324 293 Kč
výdaje procentem (80 % z příjmů)	259 435 Kč
základ daně	64 859 Kč

Ve zdaňovacím období 2013 bude výhodnější použít výdaje procentem z příjmů.

$$324\,293 \text{ Kč} * 0,2 * 0,15 = 9\,729 \text{ Kč}$$

Sociální a zdravotní pojištění:

- sociální pojištění: $0,2 * 324\,293 \text{ Kč} * 0,292 = 18\,939 \text{ Kč}$
- zdravotní pojištění: $0,2 * 324\,293 \text{ Kč} * 0,135 = 8\,756 \text{ Kč}$

Tabulka 12: Orná půda 2013_PP

počáteční stav peněžních prostředků	657 754	
Účetní operace	Příjmy	Výdaje
daň z nemovitosti		4 605
osivo		21 560
platba za práci		38 000
postřiky		20 000
tržby za vlastní výrobky	248 075	
dotace	76 218	
celkem	324 293	84 165
zisk před zdaněním	240 128	
daň		9 729
sociální pojištění		18 939
zdravotní pojištění		8 756
zisk	202 705	
Konečný stav	860 459	

Zdroj: vlastní

V případě výpočtu pomocí skutečných výdajů vypadá situace následovně:

Tabulka 13: Orná půda 2013_SV

počáteční stav peněžních prostředků	657 754	
Účetní operace	Příjmy	Výdaje
daň z nemovitosti		4 605
osivo		21 560
platba za práci		38 000
postřiky		20 000
tržby za vlastní výroby	248 075	
dotace	76 218	
celkem	324 293	84 165
zisk před zdaněním	240 128	
daň		36 019
sociální pojištění		35 059
zdravotní pojištění		16 209
zisk	152 842	
Konečný stav	810 596	

Zdroj: vlastní

Výpočty 4. rok – hrách:

Daň z nemovitosti:

$$100\,000\text{ m}^2 * 6,14\text{ Kč za m}^2 * 0,0075 = 4\,605\text{ Kč}$$

Setí (hrách Terno):

- plánovaný výsev počítá s 270 kg osiva na 1 ha půdy, při ceně 1 130 Kč za 1 q.

$$2,7\text{ q} * 1\,130\text{ Kč} * 10\text{ ha} = 30\,510\text{ Kč}$$

Platba za práci:

$$(400\text{ Kč} + 120\text{ Kč} + 2000\text{ Kč} + 280\text{ Kč} + 800\text{ Kč} + 200\text{ Kč}) * 10\text{ ha} = 38\,000\text{ Kč}$$

Postřiky:

$$2\,000\text{ Kč na 1 ha} * 10\text{ ha} = 20\,000\text{ Kč}$$

Tržby za vlastní výroby:

- výnos z 1 ha: 2,36 tuny, uvažovaná prodejní cena: 4180 Kč za tunu.

$$2,36\text{ t} * 4180\text{ Kč} * 10\text{ ha} = 98\,648\text{ Kč}$$

Poskytnuté dotace:

$(4686,50 \text{ Kč za SAPS} + 2935,30 \text{ Kč za LFA}) * 10 \text{ ha} = 76\,218 \text{ Kč}$

Daň z příjmu:

- uplatnění výdajů ve skutečné výši:

příjmy	174 866 Kč
výdaje	93 115 Kč
základ daně	81 751 Kč

- uplatnění výdajů procentem z příjmů:

příjmy	174 866 Kč
výdaje procentem (80 % z příjmů)	139 893 Kč
základ daně	34 973 Kč

Ve zdaňovacím období 2014 bude výhodnější použít výdaje procentem z příjmů.

$$174\,866 \text{ Kč} * 0,2 * 0,15 = 5\,246 \text{ Kč}$$

Sociální a zdravotní pojištění:

- sociální pojištění: $0,2 * 174\,866 \text{ Kč} * 0,292 = 10\,212 \text{ Kč}$
- zdravotní pojištění: $0,2 * 174\,866 \text{ Kč} * 0,135 = 4\,721 \text{ Kč}$

Tabulka 14: Orná půda 2014_PP

počáteční stav peněžních prostředků	860 459	
Účetní operace	Příjmy	Výdaje
daň z nemovitosti		4 605
osivo		30 510
platba za práci		38 000
postřiky		20 000
tržby za vlastní výroby	98 648	
dotace	76 218	
celkem	174 866	93 115
zisk před zdaněním	81 751	
daň		5 246
sociální pojištění		10 212
zdravotní pojištění		4 721
zisk	61 571	
Konečný stav	922 030	

Zdroj: vlastní

V případě výpočtu pomocí skutečných výdajů vypadá situace následovně:

Tabulka 15: Orná půda 2014_SV

počáteční stav peněžních prostředků	860 459	
Účetní operace	Příjmy	Výdaje
daň z nemovitosti		4 605
osivo		30 510
platba za práci		38 000
postřiky		20 000
tržby za vlastní výrobky	98 648	
dotace	76 218	
celkem	174 866	93 115
zisk před zdaněním	81 751	
daň		12 263
sociální pojištění		11 936
zdravotní pojištění		5 518
zisk	52 035	
Konečný stav	912 494	

Zdroj: vlastní

Výpočty 5. rok – oves:

Daň z nemovitosti:

$$100\,000\text{ m}^2 * 6,14\text{ Kč za m}^2 * 0,0075 = 4\,605\text{ Kč}$$

Setí (oves Rozmar):

- plánovaný výsev počítá s 200 kg osiva na 1 ha půdy, při ceně 799 Kč za 1 q.

$$2\text{ q} * 799\text{ Kč} * 10\text{ ha} = 15\,980\text{ Kč}$$

Platba za práci:

$$(400\text{ Kč} + 120\text{ Kč} + 2000\text{ Kč} + 280\text{ Kč} + 800\text{ Kč} + 200\text{ Kč}) * 10\text{ ha} = 38\,000\text{ Kč}$$

Postřiky:

$$500\text{ Kč na 1 ha} * 10\text{ ha} = 5\,000\text{ Kč}$$

Tržby za vlastní výrobky:

- výnos z 1 ha: 2,9 tuny, uvažovaná prodejní cena: 3652 Kč za tunu.

$$2,9\text{ t} * 3652\text{ Kč} * 10\text{ ha} = 105\,908\text{ Kč}$$

Poskytnuté dotace:

(4686,50 Kč za SAPS + 2935,30 Kč za LFA) * 10 ha = 76 218 Kč.

Daň z příjmu:

- uplatnění výdajů ve skutečné výši:

příjmy	182 126 Kč
výdaje	63 585 Kč
základ daně	118 541 Kč

- uplatnění výdajů procentem z příjmů:

příjmy	182 126 Kč
výdaje procentem (80 % z příjmů)	145 701 Kč
základ daně	36 425 Kč

Ve zdaňovacím období 2015 bude výhodnější použít výdaje procentem z příjmů.

$$182\,126\text{ Kč} * 0,2 * 0,15 = 5\,464\text{ Kč}$$

Sociální a zdravotní pojištění:

- sociální pojištění: $0,2 * 182\,126\text{ Kč} * 0,292 = 10\,636\text{ Kč}$
- zdravotní pojištění: $0,2 * 182\,126\text{ Kč} * 0,135 = 4\,917\text{ Kč}$

Tabulka 16: Orná půda 2015_PP

počáteční stav peněžních prostředků	922 030	
Účetní operace	Příjmy	Výdaje
daň z nemovitosti		4 605
osivo		15 980
platba za práci		38 000
postřiky		5 000
tržby za vlastní výrobky	105 908	
dotace	76 218	
celkem	182 126	63 585
zisk před zdaněním	118 541	
daň		5 464
sociální pojištění		10 636
zdravotní pojištění		4 917
zisk	97 524	
Konečný stav	1 019 554	

Zdroj: vlastní

V případě výpočtu pomocí skutečných výdajů vypadá situace následovně:

Tabulka 17: Orná půda 2015_SV

počáteční stav peněžních prostředků	922 030	
Účetní operace	Příjmy	Výdaje
daň z nemovitosti		4 605
osivo		15 980
platba za práci		38 000
postřiky		5 000
tržby za vlastní výrobky	105 908	
dotace	76 218	
celkem	182 126	63 585
zisk před zdaněním	118 541	
daň		17 781
sociální pojištění		17 307
zdravotní pojištění		8 002
zisk	75 451	
Konečný stav	997 481	

Zdroj: vlastní

Dílčí závěr

Produkční přínosy

Po absolvování prvního pětiletého cyklu je možné zvolený osevní postup zopakovat, případně jej obměnit či doplnit.

Pro všech pět analyzovaných let bylo vhodné zvolit k daňovým účelům (včetně plateb pojistného) tzv. výdajový paušál, který pro kategorii zemědělská činnost činí 80 % z příjmů. Díky jeho aplikaci došlo v absolutních číslech k úspoře 181 717 Kč, resp. 23,6 %. Více viz graf č. 5.

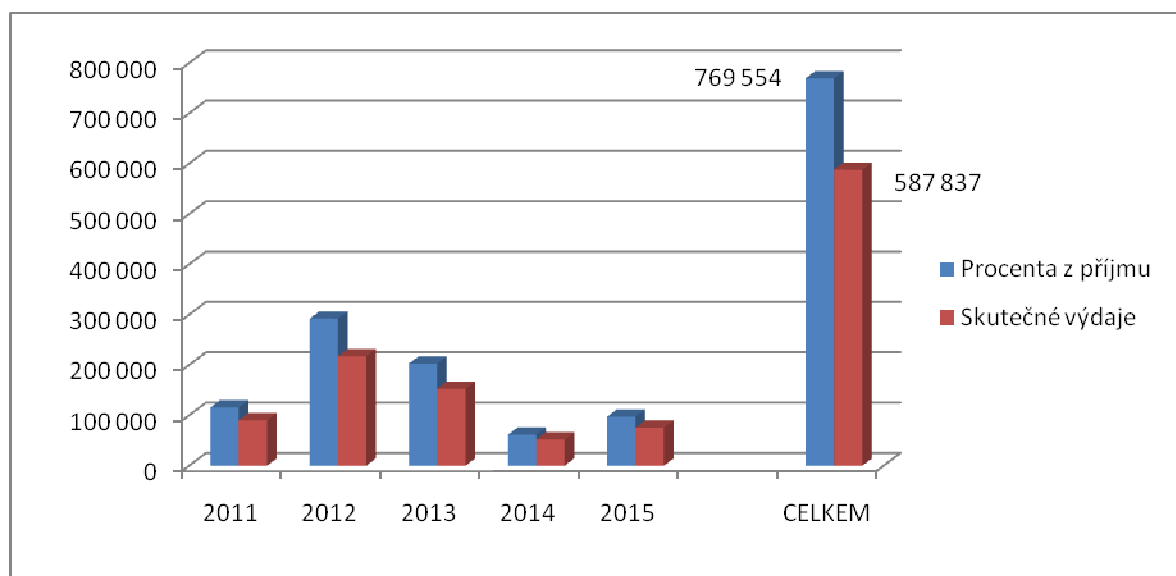
Za celých pět let bylo dosaženo čistého zisku ve výši **769 554 Kč**.

Mimoprodukční přínosy

Z hlediska půdoochranného se jeví orná půda jako nejméně vhodná kultura, o to více pak ve více svažitém terénu, který je charakteristický pro méně příznivé oblasti (LFA). Záleží však také na způsobu hospodaření, který je na pozemcích aplikován. Zejména díky vodní erozi dochází k degradaci půdy, což bylo v České republice nejvíce zřejmé v roce 1997, resp. 2002 při rozsáhlých povodních na území Moravy a Čech. Ale tato skutečnost se bohužel opakuje při každém větším dešti. Nepříznivý je nejen nárůst četnosti přívalových srážek v průběhu vegetačního období, kdy jsou půdy zatíženy obrovskou vahou, ale nejvíce negativním jevem

je eroze. Po přívalových srážkách zpravidla přichází období sucha, půda rozpraská a tím dochází k vysychání půdy do větší hloubky.

Graf 5: Zisky z orné půdy

Zdroj: vlastní

5.2 Varianta B - Zatravnění půdního bloku

Při zatravnění orné půdy dochází zejména v prvním roce k určitým diferencím oproti letům následujícím.

Jedná se konkrétně zejména o tyto atributy:

- náklady spojené se založením travního porostu,
- velikost produkce, zejména v prvním roce, kdy zasetý travní porost přirozeně nemůže vyprodukovat stejný objem produkce, jako již zakořeněný klasický luční porost,
- výše daně z nemovitosti, kdy v prvním roce odpovídala kultura k 1. lednu orné půdě, zatímco v letech následujících již TTP.

V tomto případě se žádá o platby z následujících dotačních titulů:

- jednotná platba na plochu (SAPS),
- podpora méně příznivých oblastí a oblastí s ekologickými omezeními (LFA, typ OA),
- AEO, podpora při zatravnění orné půdy.

Výpočty 1. rok:

Daň z nemovitosti:

$$100\,000\text{ m}^2 * 6,14\text{ Kč za m}^2 * 0,0075 = 4\,605\text{ Kč}$$

Zatravnění:

- plánovaný výsev počítá s 20 kg traviny na 1 ha půdy, při ceně 100 Kč za 1 kg.

$$20\text{ kg} * 100\text{ Kč} * 10\text{ ha} = 20\,000\text{ Kč}$$

Lisování balíků:

$$50\text{ ks} * 300\text{ Kč za kus} = 15\,000\text{ Kč}$$

Platba za práci:

$$(2 * 500\text{ Kč za sečení} + 2 * 250\text{ Kč za nahrabování}) * 10\text{ ha} = 15\,000\text{ Kč}$$

Tržby za vlastní výrobky:

$$50\text{ ks} * 500\text{ Kč} = 25\,000\text{ Kč}$$

Poskytnuté dotace:

$$(4686,50\text{ Kč za SAPS} + 2935,30\text{ Kč za LFA} + 6773,80\text{ za AEO}) * 10 = 143\,956\text{ Kč}$$

Daň z příjmu:

- uplatnění výdajů ve skutečné výši:

příjmy	168 956 Kč
výdaje	54 605 Kč
základ daně	114 351 Kč

- uplatnění výdajů procentem z příjmů:

příjmy	168 956 Kč
výdaje procentem (80 % z příjmů)	135 165 Kč
základ daně	33 791 Kč

Ve zdaňovacím období 2011 bude výhodnější použít výdaje procentem z příjmů.

$$168\,956 \text{ Kč} * 0,2 * 0,15 = 5\,069 \text{ Kč}$$

Sociální a zdravotní pojištění:

- sociální pojištění: $0,2 * 168\,956 \text{ Kč} * 0,292 = 9\,867 \text{ Kč}$
- zdravotní pojištění: $0,2 * 168\,956 \text{ Kč} * 0,135 = 4\,562 \text{ Kč}$

Tabulka 18: TTP 2011_PP

počáteční stav peněžních prostředků	250 000	
Účetní operace	Příjmy	Výdaje
daň z nemovitosti		4 605
zatravnění		20 000
lisování balíků		15 000
platba za práci		15 000
tržby za vlastní výrobky	25 000	
dotace	143 956	
celkem	168 956	54 605
zisk před zdaněním	114 351	
daň		5 069
sociální pojištění		9 867
zdravotní pojištění		4 562
zisk	94 853	
Konečný stav	344 853	

Zdroj: vlastní

V případě výpočtu pomocí skutečných výdajů by situace vypadala následovně:

Tabulka 19: TTP 2011_SV

počáteční stav peněžních prostředků	250 000	
Účetní operace	Příjmy	Výdaje
daň z nemovitosti		4 605
zatravnění		20 000
lisování balíků		15 000
platba za práci		15 000
tržby za vlastní výrobky	25 000	
dotace	143 956	
celkem	168 956	54 605
zisk před zdaněním	114 351	
daň		17 153
sociální pojištění		16 695
zdravotní pojištění		7 719
zisk	72 784	
Konečný stav	322 784	

Zdroj: vlastní

Výpočty 2. rok:

Daň z nemovitosti:

$$100\,000\text{ m}^2 * 6,14\text{ Kč za m}^2 * 0,0025 = 1\,535\text{ Kč}$$

Lisování balíků:

$$120\text{ ks} * 100\text{ Kč za kus} = 12\,000\text{ Kč}$$

Platba za práci:

$$(2 * 500\text{ Kč za sečení} + 5 * 300\text{ Kč za obracení} + 2 * 250\text{ Kč za nahrabování}) * 10\text{ ha} \\ = 30\,000\text{ Kč}$$

Tržby za vlastní výrobky:

- uvažovaná prodejní cena 400 Kč za kus.

$$120\text{ ks} * 400\text{ Kč} = 48\,000\text{ Kč}$$

Poskytnuté dotace:

$$(4686,50\text{ Kč za SAPS} + 2935,30\text{ Kč za LFA} + 6773,80\text{ za AEO}) * 10\text{ ha} = 143\,956\text{ Kč}$$

Daň z příjmu:

- uplatnění výdajů ve skutečné výši:

příjmy	191 956 Kč
výdaje	43 535 Kč
základ daně	148 421 Kč

- uplatnění výdajů procentem z příjmů:

příjmy	191 956 Kč
výdaje procentem (80 % z příjmů)	153 565 Kč
základ daně	38 391 Kč

Ve zdaňovacím období 2015 bude výhodnější použít výdaje procentem z příjmů.

$$191\,956\text{ Kč} * 0,2 * 0,15 = 5\,759\text{ Kč}$$

Sociální a zdravotní pojištění:

- sociální pojištění: $0,2 * 191\,956 \text{ Kč} * 0,292 = 11\,210 \text{ Kč}$
- zdravotní pojištění: $0,2 * 191\,956 \text{ Kč} * 0,135 = 5\,183 \text{ Kč}$

Tabulka 20: TTP 2012_PP

počáteční stav peněžních prostředků		344 853
Účetní operace	Příjmy	Výdaje
daň z nemovitosti		1 535
lisování balíků		12 000
platba za práci		30 000
tržby za vlastní výrobky	48 000	
dotace	143 956	
celkem	191 956	43 535
zisk před zdaněním	148 421	
daň		5 759
sociální pojištění		11 210
zdravotní pojištění		5 183
zisk	126 269	
Konečný stav	471 123	

Zdroj: vlastní

V případě výpočtu pomocí skutečných výdajů by situace vypadala následovně:

Tabulka 21: TTP 2012_SV

počáteční stav peněžních prostředků		344 853
Účetní operace	Příjmy	Výdaje
daň z nemovitosti		1 535
lisování balíků		12 000
platba za práci		30 000
tržby za vlastní výrobky	42 000	
dotace	143 956	
celkem	185 956	43 535
zisk před zdaněním	142 421	
daň		21 363
sociální pojištění		20 793
zdravotní pojištění		9 613
zisk	90 651	
Konečný stav	435 504	

Zdroj: vlastní

Výpočty 3. rok:

Daň z nemovitosti:

$$100\,000\text{ m}^2 * 6,14\text{ Kč za m}^2 * 0,0025 = 1\,535\text{ Kč}$$

Lisování balíků:

$$120\text{ ks} * 100\text{ Kč za kus} = 12\,000\text{ Kč}$$

Platba za práci:

$$(2 * 500\text{ Kč za sečení} + 5 * 300\text{ Kč za obracení} + 2 * 250\text{ Kč za nahrabování}) * 10\text{ ha} \\ = 30\,000\text{ Kč}$$

Tržby za vlastní výrobky:

$$120\text{ ks} * 400\text{ Kč} = 48\,000\text{ Kč}$$

Poskytnuté dotace:

- celková výše poskytnutých dotací je opět dána součtem sazeb jednotlivých dotačních titulů na 1 ha půdy a výměrou půdního bloku.

$$(4686,50\text{ Kč za SAPS} + 2935,30\text{ Kč za LFA} + 6773,80\text{ Kč za AEO}) * 10\text{ ha} = 143\,956\text{ Kč}$$

Daň z příjmu:

- uplatnění výdajů ve skutečné výši:

příjmy	191 956 Kč
výdaje	43 535 Kč
základ daně	148 421 Kč

- uplatnění výdajů procentem z příjmů:

příjmy	191 956 Kč
výdaje procentem (80 % z příjmů)	153 565 Kč
základ daně	38 391 Kč

Ve zdaňovacím období 2015 bude výhodnější použít výdaje procentem z příjmů.

$$191\,956\text{ Kč} * 0,2 * 0,15 = 5\,759\text{ Kč}$$

Sociální a zdravotní pojištění:

- sociální pojištění: $0,2 * 191\,956\text{ Kč} * 0,292 = 11\,210\text{ Kč}$
- zdravotní pojištění: $0,2 * 191\,956\text{ Kč} * 0,135 = 5\,183\text{ Kč}$

Tabulka 22: TTP 2013_PP

počáteční stav peněžních prostředků	476 306	
Účetní operace	Příjmy	Výdaje
daň z nemovitosti		1 535
lisování balíků		12 000
platba za práci		30 000
tržby za vlastní výrobky	48 000	
dotace	143 956	
celkem	191 956	43 535
zisk před zdaněním	148 421	
daň		5 759
sociální pojištění		11 210
zdravotní pojištění		5 183
zisk	126 269	
Konečný stav	597 392	

Zdroj: vlastní

V případě výpočtu pomocí skutečných výdajů by situace vypadala následovně:

Tabulka 23: TTP 2013_SV

počáteční stav peněžních prostředků	476 306	
Účetní operace	Příjmy	Výdaje
daň z nemovitosti		1 535
lisování balíků		12 000
platba za práci		30 000
tržby za vlastní výrobky	42 000	
dotace	143 956	
celkem	185 956	43 535
zisk před zdaněním	142 421	
daň		21 363
sociální pojištění		20 793
zdravotní pojištění		9 613
zisk	90 651	
Konečný stav	566 957	

Zdroj: vlastní

Výpočty 4. rok:

Daň z nemovitosti:

$$100\,000\text{ m}^2 * 6,14\text{ Kč za m}^2 * 0,0025 = 1\,535\text{ Kč}$$

Lisování balíků:

$$120\text{ ks} * 100\text{ Kč za kus} = 12\,000\text{ Kč}$$

Platba za práci:

$$(2 * 500\text{ Kč za sečení} + 5 * 300\text{ Kč za obracení} + 2 * 250\text{ Kč za nahrabování}) * 10\text{ ha} \\ = 30\,000\text{ Kč}$$

Tržby za vlastní výrobky:

- uvažovaná prodejní cena 400 Kč za kus.

$$120\text{ ks} * 400\text{ Kč} = 48\,000\text{ Kč}$$

Poskytnuté dotace:

$$(4686,50\text{ Kč za SAPS} + 2935,30\text{ Kč za LFA} + 6773,80\text{ za AEO}) * 10\text{ ha} = 143\,956\text{ Kč}$$

Daň z příjmu:

- uplatnění výdajů ve skutečné výši:

příjmy	191 956 Kč
výdaje	43 535 Kč
základ daně	148 421 Kč

- uplatnění výdajů procentem z příjmů:

příjmy	191 956 Kč
výdaje procentem (80 % z příjmů)	153 565 Kč
základ daně	38 391 Kč

Ve zdaňovacím období 2015 bude výhodnější použít výdaje procentem z příjmů.

$$191\,956\text{ Kč} * 0,2 * 0,15 = 5\,759\text{ Kč}$$

Sociální a zdravotní pojištění:

- sociální pojištění: $0,2 * 191\,956 \text{ Kč} * 0,292 = 11\,210 \text{ Kč}$
- zdravotní pojištění: $0,2 * 191\,956 \text{ Kč} * 0,135 = 5\,183 \text{ Kč}$

Tabulka 24: TTP 2014_PP

počáteční stav peněžních prostředků	602 575	
Účetní operace	Příjmy	Výdaje
daň z nemovitosti		1 535
lisování balíků		12 000
platba za práci		30 000
tržby za vlastní výrobky	48 000	
dotace	143 956	
celkem	191 956	43 535
zisk před zdaněním	148 421	
daň		5 759
sociální pojištění		11 210
zdravotní pojištění		5 183
zisk	126 269	
Konečný stav	723 661	

Zdroj: vlastní

V případě výpočtu pomocí skutečných výdajů by situace vypadala následovně:

Tabulka 25: TTP 2014_SV

počáteční stav peněžních prostředků	602 575	
Účetní operace	Příjmy	Výdaje
daň z nemovitosti		1 535
lisování balíků		12 000
platba za práci		30 000
tržby za vlastní výrobky	42 000	
dotace	143 956	
celkem	185 956	43 535
zisk před zdaněním	142 421	
daň		21 363
sociální pojištění		20 793
zdravotní pojištění		9 613
zisk	90 651	
Konečný stav	693 226	

Zdroj: vlastní

Výpočty 5. rok:**Daň z nemovitosti:**

$$100\,000\text{ m}^2 * 6,14\text{ Kč za m}^2 * 0,0025 = 1\,535\text{ Kč}$$

Lisování balíků:

$$120\text{ ks} * 100\text{ Kč za kus} = 12\,000\text{ Kč}$$

Platba za práci:

$$(2 * 500\text{ Kč za sečení} + 5 * 300\text{ Kč za obracení} + 2 * 250\text{ Kč za nahrabování}) * 10\text{ ha} \\ = 30\,000\text{ Kč}$$

Tržby za vlastní výrobky:

$$120\text{ ks} * 400\text{ Kč} = 48\,000\text{ Kč}$$

Poskytnuté dotace:

$$(4686,50\text{ Kč za SAPS} + 2935,30\text{ Kč za LFA} + 6773,80\text{ za AEO}) * 10\text{ ha} = 143\,956\text{ Kč}$$

Daň z příjmu:

- uplatnění výdajů ve skutečné výši:

příjmy	191 956 Kč
výdaje	43 535 Kč
základ daně	148 421 Kč

- uplatnění výdajů procentem z příjmů:

příjmy	191 956 Kč
výdaje procentem (80 % z příjmů)	153 565 Kč
základ daně	38 391 Kč

Ve zdaňovacím období 2015 bude výhodnější použít výdaje procentem z příjmů.

$$191\,956\text{ Kč} * 0,2 * 0,15 = 5\,759\text{ Kč}$$

Sociální a zdravotní pojištění:

- sociální pojištění: $0,2 * 191\,956 \text{ Kč} * 0,292 = 11\,210 \text{ Kč}$
- zdravotní pojištění: $0,2 * 191\,956 \text{ Kč} * 0,135 = 5\,183 \text{ Kč}$

Tabulka 26: TTP 2015_PP

počáteční stav peněžních prostředků	728 844	
Účetní operace	Příjmy	Výdaje
daň z nemovitosti		1 535
lisování balíků		12 000
platba za práci		30 000
tržby za vlastní výrobky	48 000	
dotace	143 956	
celkem	191 956	43 535
zisk před zdaněním	148 421	
daň		5 759
sociální pojištění		11 210
zdravotní pojištění		5 183
zisk	126 269	
Konečný stav	849 931	

Zdroj: vlastní

V případě výpočtu pomocí skutečných výdajů by situace vypadala následovně:

Tabulka 27: TTP 2015_SV

počáteční stav peněžních prostředků	728 844	
Účetní operace	Příjmy	Výdaje
daň z nemovitosti		1 535
lisování balíků		12 000
platba za práci		30 000
tržby za vlastní výrobky	42 000	
dotace	143 956	
celkem	185 956	43 535
zisk před zdaněním	142 421	
daň		21 363
sociální pojištění		20 793
zdravotní pojištění		9 613
zisk	90 651	
Konečný stav	819 495	

Zdroj: vlastní

Dílčí závěr

Produkční přínosy

Varianta zatravnění orné půdy představuje z pohledu SZP nevratnou změnu kultury. Po uplynutí pětiletého cyklu, kdy byla tato skutečnost podporována speciální dotací, přijde subjekt o 47 % dotačních prostředků, resp. 36 % celkových příjmů (při stávající rozloze pozemků). Při hospodaření na TTP tvoří téměř vždy portfolio podniku i živočišná výroba, což ve zkoumaném případě neplatilo. Díky chovu hospodářských zvířat (zejména skotu, ovcí, koz a koní) je možné získat další podstatný zdroj příjmů, ale také další podpory z dotačních titulů.

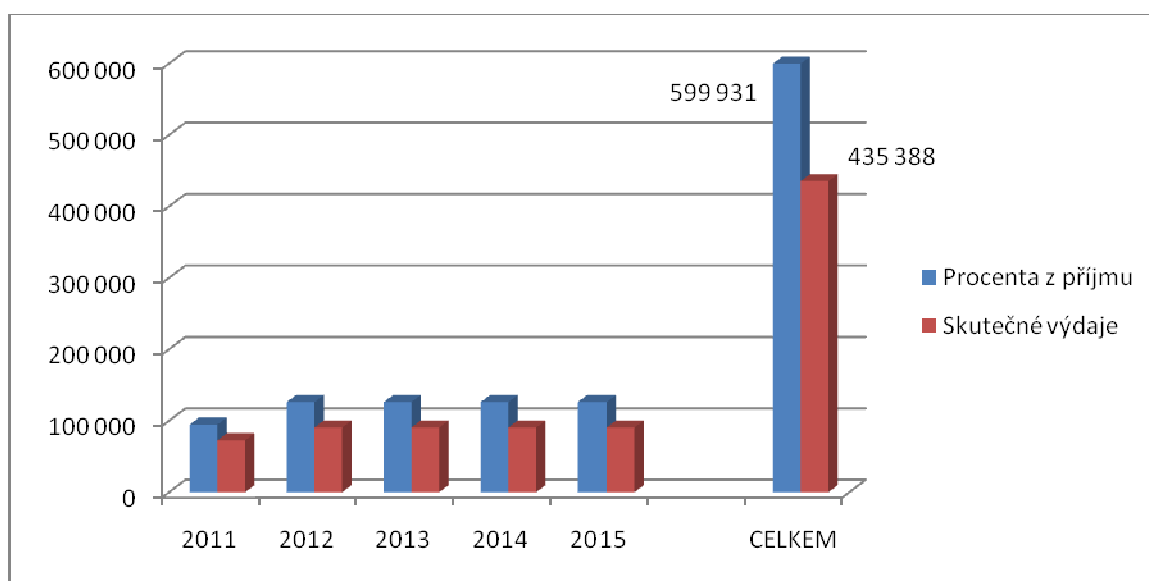
Za celých pět let bylo dosaženo čistého zisku ve výši **599 931 Kč**.

I v tomto případě bylo pro všech pět analyzovaných let vhodné zvolit k daňovým účelům (včetně plateb pojistného) tzv. výdajový paušál. Díky jeho použití došlo v absolutních číslech k úspoře 164 543 Kč, resp. 27,4 % (pokud dojde ke komparaci nevýhodnější a nejméně výhodné varianty). Více viz graf č. 6.

Mimoprodukční přínosy

Z hlediska mimoekonomických aspektů se jeví TTP jako velmi vhodná kultura. Například pro účely čistící a filtrační, ale také akumulární a retenční. Na TTP nedochází ani k tak rozsáhlé vodní a větrné erozi jako na orné půdě.

Graf 6: Zisky z TTP

Zdroj: vlastní

5.3 Varianta C - Rychle rostoucí dřeviny

Pro volbu rychle rostoucích dřevin (dále jen „RRD“) na orné půdě dochází k diferencím zejména v prvním roce, ale také v celém pětiletém cyklu obmýtí.

Jedná se konkrétně zejména o tyto atributy:

- značné náklady spojené se založením porostu,
- produkce, resp. jeden cyklus obmýtí, trvá pět let, čili tržby za vlastní výrobky jsou během 4 let nulové.

V tomto případě bude žádáno o platby z následujících dotačních titulů:

- jednotná platba na plochu (SAPS),
- podpora méně příznivých oblastí a oblastí s ekologickými omezeními (LFA, typ OA).

Výpočty 1. rok:

Daň z nemovitosti:

$$100\,000\text{ m}^2 * 6,14\text{ Kč za m}^2 * 0,0075 = 4\,605\text{ Kč}$$

Platba za práci:

$$(280\text{ Kč} + 200\text{ Kč}) * 10\text{ ha} = 4\,800\text{ Kč}$$

Náklady na založení plantáže:

$$(8\,000\text{ řízků} * 1,14\text{ Kč}) * 10\text{ ha} + 100\,000\text{ ks} * 1,1\text{ Kč} = 201\,200\text{ Kč}$$

Náklady na udržení plantáže:

$$8\,500\text{ Kč} * 10\text{ ha} = 85\,000\text{ Kč}$$

Poskytnuté dotace:

$$(4686,50\text{ Kč za SAPS} + 2935,30\text{ Kč za LFA}) * 10\text{ ha} = 76\,218\text{ Kč}.$$

Daň z příjmu:

- uplatnění výdajů ve skutečné výši:

příjmy	76 218 Kč
výdaje	295 605 Kč
základ daně	- 219 387 Kč

- uplatnění výdajů procentem z příjmů:

příjmy	76 218 Kč
výdaje procentem (80 % z příjmů)	60 974 Kč
základ daně	15 244 Kč

Ve zdaňovacím období 2011 bude výhodnější použít výdaje a příjmy ve skutečné výši:

Daň z příjmu se v tomto roce platit nebude, neboť základ daně je záporný.

Sociální a zdravotní pojištění:

- sociální pojištění se v roce 2011 platit nebude, z totožného důvodu jako daň z příjmu.
- zdravotní pojištění nemusí být placeno.
- sociální pojištění: 0 Kč
- zdravotní pojištění: 0 Kč

Tabulka 28: RRD 2011_SV

počáteční stav peněžních prostředků	250 000	
Účetní operace	Příjmy	Výdaje
daň z nemovitosti		4 605
platba za práci		4 800
náklady na založení plantáže		201 200
náklady na udržení plantáže		85 000
dotace	76 218	
celkem	76 218	295 605
zisk před zdaněním	-219 387	
daň		0
sociální pojištění		0
zdravotní pojištění		0
zisk	-219 387	
Konečný stav	30 613	

Zdroj: vlastní

V případě výpočtu pomoci procenta z příjmu by situace vypadala následovně:

Tabulka 29: RRD 2011_PP

počáteční stav peněžních prostředků	250 000	
Účetní operace	Příjmy	Výdaje
daň z nemovitosti		4 605
platba za práci		4 800
náklady na založení plantáže		201 200
náklady na udržení plantáže		85 000
dotace	76 218	
celkem	76 218	295 605
zisk před zdaněním	-219 387	
daň		2 287
sociální pojištění		4 451
zdravotní pojištění		2 058
zisk	-228 183	
Konečný stav	21 817	

Zdroj: vlastní

Výpočty 2. rok:

Daň z nemovitosti:

$$100\,000\text{ m}^2 * 6,14\text{ Kč za m}^2 * 0,0075 = 4\,605\text{ Kč}$$

Náklady na udržení plantáže:

$$8\,500\text{ Kč} * 10\text{ ha} = 85\,000\text{ Kč}$$

Daň z příjmu:

- uplatnění výdajů ve skutečné výši:

příjmy	76 218 Kč
výdaje	295 605 Kč
základ daně	- 219 387 Kč

- uplatnění výdajů procentem z příjmů:

příjmy	76 218 Kč
výdaje procentem (80 % z příjmů)	60 974 Kč
základ daně	15 244 Kč

Ve zdaňovacím období 2012 bude výhodnější použít výdaje a příjmy ve skutečné výši:

Daň z příjmu se v tomto roce platit nebude, neboť základ daně je záporný.

Sociální a zdravotní pojištění:

- sociální pojištění se v roce 2012 platit nebude z totožného důvodu jako daň z příjmu.
- zdravotní pojištění nemusí být placeno.
- sociální pojištění: 0 Kč
- zdravotní pojištění: 0 Kč

Tabulka 30: RRD 2012_SV

počáteční stav peněžních prostředků	30 613	
Účetní operace	Příjmy	Výdaje
daň z nemovitosti		4 605
náklady na udržení plantáže		85 000
dotace	76 218	
celkem	76 218	89 605
zisk před zdaněním	-13 387	
daň		0
sociální pojištění		0
zdravotní pojištění		0
zisk	-13 387	
Konečný stav	17 226	

Zdroj: vlastní

V případě výpočtu pomocí skutečných výdajů by situace vypadala následovně:

Tabulka 31: RRD 2012_PP

počáteční stav peněžních prostředků	30 613	
Účetní operace	Příjmy	Výdaje
daň z nemovitosti		4 605
náklady na udržení plantáže		85 000
dotace	76 218	
celkem	76 218	89 605
zisk před zdaněním	-13 387	
daň		2 287
sociální pojištění		4 451
zdravotní pojištění		2 058
zisk	-22 183	
Konečný stav	8 430	

Zdroj: vlastní

Výpočty 3. rok:

Daň z nemovitosti:

$$100\,000\text{ m}^2 * 6,14\text{ Kč za m}^2 * 0,0075 = 4\,605\text{ Kč}$$

Poskytnuté dotace:

$$(4686,50\text{ Kč za SAPS} + 2935,30\text{ Kč za LFA}) * 10\text{ ha} = 76\,218\text{ Kč.}$$

Daň z příjmu:

- uplatnění výdajů ve skutečné výši:

příjmy	76 218 Kč
výdaje	4 605 Kč
základ daně	71 613 Kč

- uplatnění výdajů procentem z příjmů:

příjmy	76 218 Kč
výdaje procentem (80 % z příjmů)	60 974 Kč
základ daně	15 244 Kč

Ve zdaňovacím období 2013 bude výhodnější použít výdaje procentem z příjmů.

$$76\,218\text{ Kč} * 0,2 * 0,15 = 2\,287\text{ Kč}$$

Sociální a zdravotní pojištění:

- sociální pojištění: $0,2 * 76\,218\text{ Kč} * 0,292 = 4\,451\text{ Kč}$
- zdravotní pojištění: $0,2 * 76\,218\text{ Kč} * 0,135 = 2\,058\text{ Kč}$

Tabulka 32: RRD 2013_PP

počáteční stav peněžních prostředků	17 226	
Účetní operace	Příjmy	Výdaje
daň z nemovitosti		4 605
dotace	76 218	
celkem	76 218	4 605
zisk před zdaněním	71 613	
daň		2 287
sociální pojištění		4 451
zdravotní pojištění		2 058
zisk	62 817	
Konečný stav	80 043	

Zdroj: vlastní

V případě výpočtu pomocí skutečných výdajů by situace vypadala následovně:

Tabulka 33: RRD 2013_SV

počáteční stav peněžních prostředků	17 226	
Účetní operace	Příjmy	Výdaje
daň z nemovitosti		4 605
dotace	76 218	
celkem	76 218	4 605
zisk před zdaněním	71 613	
daň		10 742
sociální pojištění		10 455
zdravotní pojištění		9 668
zisk	40 748	
Konečný stav	57 974	

Zdroj: vlastní

Výpočty 4. rok:

Daň z nemovitosti:

$$100\,000\text{ m}^2 * 6,14\text{ Kč za m}^2 * 0,0075 = 4\,605\text{ Kč}$$

Poskytnuté dotace:

$$(4686,50\text{ Kč za SAPS} + 2935,30\text{ Kč za LFA}) * 10\text{ ha} = 76\,218\text{ Kč.}$$

Daň z příjmu:

- uplatnění výdajů ve skutečné výši:

příjmy	76 218 Kč
výdaje	4 605 Kč
základ daně	71 613 Kč

- uplatnění výdajů procentem z příjmů:

příjmy	76 218 Kč
výdaje procentem (80 % z příjmů)	60 974 Kč
základ daně	15 244 Kč

Ve zdaňovacím období 2014 bude výhodnější použít výdaje procentem z příjmů.

$$76\,218\text{ Kč} * 0,2 * 0,15 = 2\,287\text{ Kč}$$

Sociální a zdravotní pojištění:

- sociální pojištění: $0,2 * 76\,218 \text{ Kč} * 0,292 = 4\,451 \text{ Kč}$
- zdravotní pojištění: $0,2 * 76\,218 \text{ Kč} * 0,135 = 2\,058 \text{ Kč}$

Tabulka 34: RRD 2014_SV

počáteční stav peněžních prostředků	80 043	
Účetní operace	Příjmy	Výdaje
daň z nemovitosti		4 605
dotace	76 218	
celkem	76 218	4 605
zisk před zdaněním	71 613	
daň		2 287
sociální pojištění		4 451
zdravotní pojištění		2 058
zisk	62 817	
Konečný stav	142 860	

Zdroj: vlastní

V případě výpočtu pomocí procentem z příjmů by situace vypadala následovně:

Tabulka 35: RRD 2014_PP

počáteční stav peněžních prostředků	80 043	
Účetní operace	Příjmy	Výdaje
daň z nemovitosti		4 605
dotace	76 218	
celkem	76 218	4 605
zisk před zdaněním	71 613	
daň		10 742
sociální pojištění		10 455
zdravotní pojištění		9 668
zisk	40 748	
Konečný stav	120 791	

Zdroj: vlastní

Výpočty 5. rok:

Daň z nemovitosti:

$$100\,000 \text{ m}^2 * 6,14 \text{ Kč za m}^2 * 0,0075 = 4\,605 \text{ Kč}$$

Poskytnuté dotace:

$$(4686,50 \text{ Kč za SAPS} + 2935,30 \text{ Kč za LFA}) * 10 \text{ ha} = 76\,218 \text{ Kč}$$

Tržby za vlastní výroby:

$$320 \text{ m}^3 * 500 \text{ Kč} * 10 \text{ ha} = 160\,000 \text{ Kč}$$

Daň z příjmu:

- uplatnění výdajů ve skutečné výši:

příjmy	236 218 Kč
výdaje	4 605 Kč
základ daně	231 613 Kč

- uplatnění výdajů procentem z příjmů:

příjmy	236 218 Kč
výdaje procentem (80 % z příjmů)	188 974 Kč
základ daně	47 244 Kč

Ve zdaňovacím období 2015 bude výhodnější použít výdaje procentem z příjmů.

$$236\,218 \text{ Kč} * 0,2 * 0,15 = 7\,087 \text{ Kč}$$

Sociální a zdravotní pojištění:

- sociální pojištění: $0,2 * 236\,218 \text{ Kč} * 0,292 = 13\,795 \text{ Kč}$
- zdravotní pojištění: $0,2 * 236\,218 \text{ Kč} * 0,135 = 6\,378 \text{ Kč}$

Tabulka 36: RRD 2015_PP

počáteční stav peněžních prostředků	142 860	
Účetní operace	Příjmy	Výdaje
daň z nemovitosti		4 605
dotace	76 218	
tržby za vlastní výroby	160 000	
celkem	236 218	4 605
zisk před zdaněním	231 613	
daň		7 087
sociální pojištění		13 795
zdravotní pojištění		6 378
zisk	204 353	
Konečný stav	347 213	

Zdroj: vlastní

V případě výpočtu pomocí skutečných výdajů by situace vypadala následovně:

Tabulka 37: RRD 2015_SV

počáteční stav peněžních prostředků	142 860	
Účetní operace	Příjmy	Výdaje
daň z nemovitosti		4 605
dotace	76 218	
tržby za vlastní výrobky	160 000	
celkem	236 218	4 605
zisk před zdaněním	231 613	
daň		34 742
sociální pojištění		33 815
zdravotní pojištění		31 268
zisk	131 788	
Konečný stav	274 648	

Zdroj: vlastní

Dílčí závěr

Produkční přínosy

Za celých pět let bylo dosaženo čistého zisku ve výši **97 214 Kč**. Po uplynutí pětiletého cyklu obmýtí nebude potřeba vynaložit náklady na obnovu porostu. Každých následujících pět let je možné uvažovat zisky z prodeje dřevní kulatiny, při minimálních výdajích. Tento proces může pokračovat po dobu 5-6 cyklů.

Mimorodukční přínosy

V prvním roce došlo k velmi vysokým nákladům, spojeným se založením plantáže RRD. Další problémem této varianty je pětiletý cyklus obmýtí. Obě situace je možné eliminovat jedním opatřením. Jedná se o rozložení výsadby řízků do více let, ideálně do pěti, a to zejména z důvodu možnosti každoroční sklizně kulatiny. Také by bylo možné po každém roce využít část jednoletých rostlin jako vlastní materiál pro sadbu.

Dřevina snese zaplavení až po dobu 50 - 60 dnů. Vhodná je tedy i do záplavových oblastí, říčních náplav nebo i na povrchy bez vegetace (např. násypy, stavební navážky, lesní paseky). Je nutné vyhnout se ekokoridorům, kde je sázení cizorodých dřevin a rostlin zakázáno.

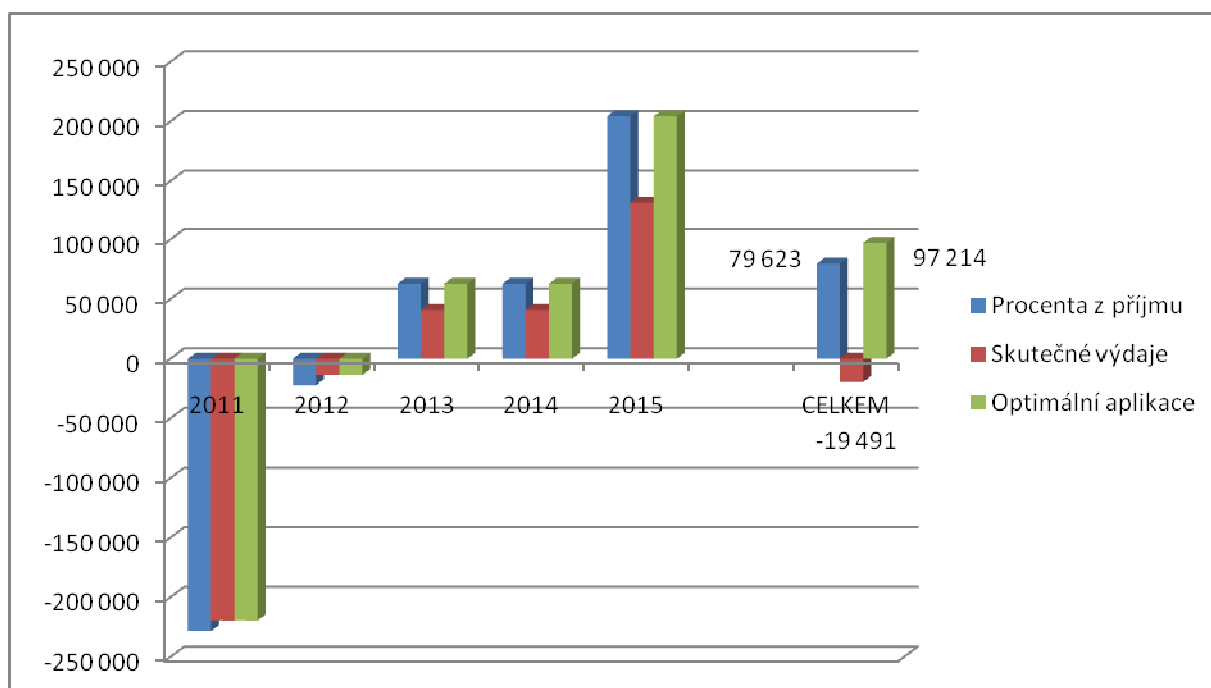
U této varianty nelze jednoznačně určit, která metoda pro výpočty odvodů je výhodnější. Ukázalo se, že v prvních dvou letech je vhodné zvolit k daňovým účelům (včetně plateb pojistného) skutečné příjmy a výdaje, zatímco od roku třetího bude výhodnější použít tzv.

výdajový paušál. Díky této kombinaci lze dosáhnout v absolutních číslech úspory 116 704 Kč, (pokud dojde ke komparaci optimální varianty a metody skutečných výdajů). Více viz graf č. 7.

Japonské topoly je možné využít pro výsadby větrolamů, rekultivacím nebo zvukolamům (např. mezi dálnicemi a obytnými zónami).

Odborníci uvádí výhřevnost vyšší než při použití klasického hnědého uhlí.

Graf 7: Zisky z RRD

Zdroj: vlastní

Tabulka 38: Údaje o RRD

18-22 cm	Délka řízku pro sadbu
8-20 mm	Průměr řízku
+4°C	Maximální skladovací teplota řízků pro krátkodobé skladování
8000 ks	Optimální množství řízků na jeden hektar
5 let	Typická doba od sázení potřebná ke sklizni na dřevo
20-25 let	Životnost plantáže na dřevní hmotu

Zdroj: vlastní

5.4 Varianta D - Pronájem

Ceny za pronájem zemědělské půdy se stanovují vždy dohodou mezi účastníky, s přihlédnutím k cenám obvyklým v dané oblasti, což zohledňuje nejen bonitu, ale také konkurenční prostředí, resp. poptávku subjektů po ZPF v dané oblasti. V tomto případě je „cena obvyklá“ stanovena na 1 500 Kč za ha. Dalším předpokladem je, že nájemce bude hradit pronajímateli daň z nemovitosti spolu s nájemným.

Výpočet 1. -5. rok

Daň z nemovitosti:

$$100\,000\text{ m}^2 * 6,14\text{ Kč za m}^2 * 0,0075 = 4\,605\text{ Kč}$$

Příjmy z pronájmu:

$$1\,500\text{ Kč za ha} * 10\text{ ha} + 4\,605\text{ Kč} = 19\,605\text{ Kč}$$

Daň z příjmu:

$$19\,605\text{ Kč} * 0,15 = 2\,941\text{ Kč}$$

Sociální a zdravotní pojištění:

V tomto případě se pojištění neplatí.

Tabulka 39: Nájemné 2011

Účetní operace	Příjmy	Výdaje
daň z nemovitosti		4 605
daň z nemovitosti	4 605	
nájemné	19 605	
celkem	24 210	4 605
zisk před zdaněním	19 605	
daň		2 941
zisk	16 664	
Konečný stav	16 664	

Zdroj: vlastní

Tabulka 40: Nájemné 2012

počáteční stav peněžních prostředků	16 664	
Účetní operace	Příjmy	Výdaje
daň z nemovitosti		4 605
daň z nemovitosti	4 605	
Nájemné	19 605	
Celkem	24 210	4 605
zisk před zdaněním	19 605	
Daň		2 941
Zisk	16 664	
Konečný stav	33 329	

Zdroj: vlastní

Tabulka 41: Nájemné 2013

počáteční stav peněžních prostředků	33 329	
Účetní operace	Příjmy	Výdaje
daň z nemovitosti		4 605
daň z nemovitosti	4 605	
nájemné	19 605	
celkem	24 210	4 605
zisk před zdaněním	19 605	
daň		2 941
zisk	16 664	
Konečný stav	49 993	

Zdroj: vlastní

Tabulka 42: Nájemné 2014

počáteční stav peněžních prostředků	49 993	
Účetní operace	Příjmy	Výdaje
daň z nemovitosti		4 605
daň z nemovitosti	4 605	
Nájemné	19 605	
Celkem	24 210	4 605
zisk před zdaněním	19 605	
Daň		2 941
Zisk	16 664	
Konečný stav	66 657	

Zdroj: vlastní

Tabulka 43: Nájemné 2015

počáteční stav peněžních prostředků	66 657	
Účetní operace	Příjmy	Výdaje
daň z nemovitosti		4 605
daň z nemovitosti	4 605	
nájemné	19 605	
celkem	24 210	4 605
zisk před zdaněním	19 605	
daň		2 941
zisk	16 664	
Konečný stav	83 321	

Zdroj: vlastní

Dílčí závěr

Produkční přínosy

Pronájemem zemědělské půdy představuje v České republice řešení pro drtivou většinu vlastníků. Je potřebné si uvědomit, že se jedná zejména o drobné majitele s vlastnictvím několika hektarů pozemků. Jedná se o řešení, které nepřináší žádné dodatečné starosti a povinnosti pro samotné vlastníky. V tomto případě se jedná o čistý příjem **83 321 Kč** za zkoumané období.

Mimoprodukční přínosy

Z mimoprodukčního hlediska nelze tuto exploataci hodnotit. Zodpovědnost za území přejímá nájemce, pronajímatel může většinou v souladu s nájemní smlouvou provádět metodickou kontrolu.

5.5 Varianta E - Prodej

Při prodeji záleží na smluvních stranách, na jaké prodejní (kupní) ceně se dohodnou.

Pravidlem však bývá, že cena neklesne pod cenu stanovenou znaleckým posudkem.

Cena je stanovena dle vyhlášky č. 3/2008 Sb. na 6,14 Kč za 1m² (pro BPEJ 72 911).

Výpočet:

Daň z nemovitosti:

$$100\ 000\ \text{m}^2 * 6,14\ \text{Kč za m}^2 * 0,0075 = 4\ 605\ \text{Kč}$$

Prodej:

$$100\ 000\ \text{m}^2 * 6,14\ \text{Kč za m}^2 = 614\ 000\ \text{Kč}$$

Daň z převodu nemovitosti:

$$614\ 000\ \text{Kč} * 0,03 = 18\ 420\ \text{Kč}$$

Tabulka 44: Prodej nemovitostí

Účetní operace	Příjmy	Výdaje
daň z nemovitosti		4 605
prodejní cena	614 000	
daň z převodu nemovitosti		18 420
celkem	614 000	23 025
zisk před zdaněním	590 975	
daň		0
zisk	590 975	
Konečný stav	590 975	

Zdroj: vlastní

Dílčí závěr

Produkční přínosy

Prodej zemědělské půdy představuje trvalé řešení, které přináší zpravidla jednorázový příjem (není-li v kupní smlouvě stanoveno jinak). Při vlastnictví delším než pět let je prodej osvobozen od daně z příjmu, proto zde není uvažována.

Při prodeji pozemků by šlo o čistý zisk **590 975 Kč**.

Mimoprodukční přínosy

Prodejem půdy majitel zcela ztrácí kontrolu nad environmentálními aspekty území.

6 Diskuze

První zkoumanou exploatací byla orná půda. Za prvních pět let hospodaření bylo dosaženo zisku ve výši **769 554 Kč**. Při úvaze zachování stejných podmínek je možné dosahovat takovýchto zisků i v dalších obdobích. Variabilní v tomto případě mohou být výdaje na osiva a postřiky a analogicky také příjmy z vlastní produkce.

Druhou uvažovanou exploatací bylo zatravnění orné půdy a tedy vytvoření TTP. Bylo dosaženo zisku ve výši **599 931 Kč**. Po dobu prvních pěti let hospodaření byla čerpána dotační podpora právě i na samotný proces zatravnění. V následujících letech již nebude možné tuto podporu čerpat, proto dojde k reálnému poklesu příjmu o 36 %. Nejvhodnějším opatřením ke zlepšení situace by bylo rozšíření portfolia o živočišnou výrobu. Díky chovu hospodářských zvířat, která by byla živena na vlastních pozemích, resp. produkcí, sice podnik přijde o část příjmů z prodeje vlastní produkce, ale tento pokles by byl jistě výhodně vykompenzován příjmy z prodeje odchovaných zvířat a také dalšími dotačními tituly (možnost čerpat dotace na pastvinu a také na dobytčí jednotku). Toto opatření lze ve finančním vyjádření kvalifikovaně odhadnout přibližně na zvýšení příjmů o 150 000 Kč ročně. Tato varianta však pochopitelně vyžaduje mnohem více času, který musí být podnikání věnován, další finanční zatížení související s vybudováním zázemí pro zvířata a předpokládá určité znalosti a vztah ke zvířatům.

Třetí zkoumanou exploatací představovala výsadba rychle rostoucích dřevin, konkrétně velmi hojně využívaných japonských topolů. Zde bylo dosaženo zisku ve výši **97 214 Kč**. Oproti předchozím variantám zde vyvstávají dva problémy: velmi vysoké náklady na založení a až pětiletý cyklus obmýti neboli sklizně produkce. V tomto materiálu nebylo uvažováno ohraničení plantáže žádným pletivem, které by bránilo poškozování stromů. I přesto se počáteční investice blíží třem stům tisícům, ale nutné je vidět i fakt, že žádné další výrazné nebudou v následujících 25 letech potřeba. Po skončení druhého pětiletého cyklu obmýti je možné uvažovat obdobné zisky jako nyní, avšak povýšené o cca 200 000 Kč, které nebudou vynaloženy na výsadbu stromků. A takto lze pokračovat ve sklizni po dobu pěti cyklů. Poté sice bude možné i nadále pozorovat růst rostlin, ty však již budou dosahovat výrazně nižší produkce. Proto se doporučuje odstranit pařezy a alespoň jeden rok nechat pole odpočinout. Poté je možné jej opět osázet.

Při zakládání plantáží RRD je nutné zohlednit nejen ekonomické aspekty v podobě tvorby zisku z biomasy, ale také environmentální aspekty. Jedná se o multifunkční systémy, které

vedle produkce štěpky nebo surového dřeva, lze využít také k čištění odpadních vod. RRD potřebují ke svému životu značné množství vody, což v mnoha oblastech ČR představuje již dnes problém, a proto nejsou vhodné na všechna stanoviště. V budoucnu se bude pravděpodobně situace i nadále zhoršovat.

Dále bylo pojednáno o nejhojněji využívané variantě, a to o pronájmu pozemků jinému subjektu. Zde bylo možné dosáhnout zisku **83 321 Kč** za zkoumané období. Toto řešení nepřináší žádné dodatečné starosti ani další povinnosti pro samotné vlastníky nemovitostí. Dojde pouze k zaplacení daně z nemovitosti a naopak budou připsány finanční prostředky z nájmu na účet majitele.

Byla analyzována i možnost prodeje. Při prodeji pozemků by šlo o čistý zisk **590 975 Kč**. Částka představuje administrativní (úřední) cenu a vychází z bonitovaných, půdně-ekologických jednotek pro konkrétní pozemky.

Na základě dosažených výsledků z výpočtu jednotlivých variant využití modelového půdního bloku, byla sestrojena souhrnná tabulka č. 45.

Tabulka 45: Komparace variant

TYP	PRODUKČNÍ FAKTORY	MIMOPRODUKČNÍ FAKTORY
ORNÁ PŮDA	769 554 Kč	<p>Produkční funkce s maximální hodnotou. Snížená hodnota mimoprodukčních funkcí. <i>významné:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - akumulční funkce podzemních vod - infiltrační schopnost pro vodu srážkovou <ul style="list-style-type: none"> - prostředí pro půdní edafon <p><i>středně významné:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - sanační funkce - retardační funkce
TTP	599 931 Kč	<p>Produkční funkce střední až nízká. Maximální hodnota mimoprodukčních funkcí. <i>významné:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - akumulční funkce podzemních vod <ul style="list-style-type: none"> - prostředí pro půdní edafon - retardační funkce - sanační funkce - infiltrační schopnost pro vodu srážkovou <ul style="list-style-type: none"> - biodiverzita a stabilita krajiny
RRD	347 214 Kč	<p>Produkční funkce střední až vysoká. Střední hodnota mimoprodukčních funkcí. <i>významné:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - retardační funkce - sanační funkce - biodiverzita a stabilita krajiny <p><i>středně významné:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - akumulční funkce podzemních vod <ul style="list-style-type: none"> - prostředí pro půdní edafon - infiltrační schopnost pro vodu srážkovou
PRONÁJEM	83 321 Kč	Za předpokladu zachování správných zásad pro hospodaření ve smyslu GAEC budou zachovány produkční a mimoprodukční funkce uvedené v orné půdě a TTP.
PRODEJ	590 975 Kč	V případě prodeje půdy za účelem zem. hospodaření viz pronájem. V případě prodeje pro nezemědělské využití hrozí riziko nedodržení výše uvedených zásad (GAEC).

Zdroj: vlastní

Největší naplnění mimoprodukčních funkcí je vidět u TTP a u orné půdy, méně u RRD a nejméně u pronájmu a prodeje.

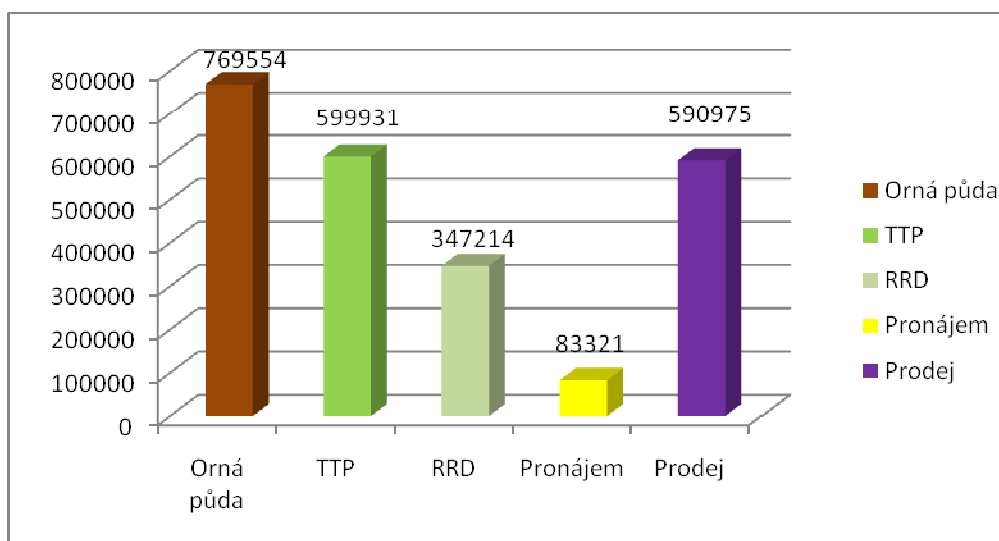
7 Závěr

V zemědělském půdním fondu ČR stále existuje vysoký podíl orné půdy. Z důvodu kolektivizace českého zemědělství byla zároveň odstraněna většina mezí a pole spojena do rozlehlých lánů. Zmizely tak přirozené hranice a zábrany, což dnes přináší spoustu problémů, zvláště na svažitých pozemcích. Půda je odnášena dešťovou vodou, a tím nejen klesá její množství na polích, ale i poškozují okolní krajinu – zanáší níže položená území, vodní toky, rybníky a znečišťuje je chemickými látkami. Orná půda má také, zejména v porovnání s trvalými travními porosty, mnohem menší schopnost zadržovat srážkovou vodu. Ta pak z krajiny rychle odtéká a působí škody v podobě povodní. K orbě nejsou rovněž vhodné pozemky podmáčené, či z nějakého jiného důvodu méně úrodné. Vhodným řešením v těchto případech je zatravnění, případně i analyzované založení plantáže RRD. Zamezí se tak odnesu půdy vodou i větrem,lepší se schopnost půdy zadržovat vodu a vodní toky budou lépe chráněny před znečištěním. Zlepší se také životní podmínky pro rostliny a živočichy a celkově se zvýší estetická hodnota krajiny.

Cílem práce byla komparace současných alternativ využití zemědělského půdního fondu v obci Dubská Lhota v okrese Prachatice. Hodnotící kritéria pro posuzování ekonomické efektivnosti a environmentální hodnoty jednotlivých variant exploatace půdního fondu byla ekonomického a mimoekonomického charakteru. Součástí práce jsou orientační výpočty efektivnosti jednotlivých systémů hospodaření na půdním fondu se stanovením investičních předpokladů a nákladovosti.

Cíl diplomové práce byl splněn. Celkovou komparaci zisků zkoumaných exploatací znázorňuje graf č. 8. Největšího zisku bylo dosaženo při zachování orné půdy, avšak po zohlednění mimoekonomických faktorů (viz tabulka č. 45) lze konstatovat, že pro zkoumanou oblast je vhodnější volba zatravnění. Tuto variantu je vhodné doplnit o chov hospodářských zvířat, což však nebylo v této práci uvažováno. Více rozpracovaných dat včetně mimoekonomických aspektů se nachází v kapitole 5 této diplomové práce.

Graf 8: Komparace zisků

Zdroj: vlastní

Vyhodnocení hypotéz:

„H₁: Z ekonomického i mimoekonomického pohledu je za současných podmínek výhodnější přistoupit ke změně kultury z orné půdy na trvalý travní porost.“

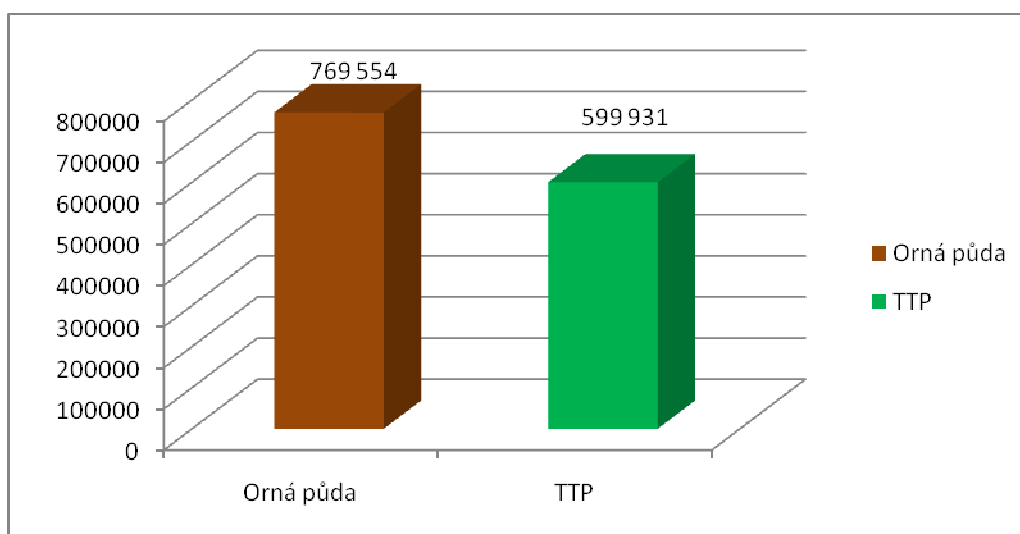
Tato hypotéza bohužel nebyla verifikována, a to z důvodu zisků plynoucích z uvažovaných podmínek z obou exploatací, kdy orná půda přinesla téměř o 170 000 Kč vyšší zisky, více graf č. 9, případně porovnání tabulky č. 16 a č. 26.

Oproti tomu z mimoekonomického pohledu je jednoznačně přínosnější TTP. Neverifikování je způsobeno i poměrně vysokými uvažovanými výkupními cenami obilí a na straně druhé neexistencí příjmů z chovu některého druhu hospodářských zvířat.

„H₂: Uplatňováním výdajových paušálů bude dosaženo vyššího konečného peněžního zůstatku oproti výpočtům pomocí patnáctiprocentní daňové sazby.“

Toto tvrzení platí u drtivé většiny zkoumaných případů. Ne ale u všech, proto není možné potvrdit ani tuto hypotézu. V prvních dvou letech po výsadbě RRD jsou zapotřebí značné výdaje, které nejsou vyvažovány odpovídajícími příjmy, proto je výhodnější použít pro výpočet daně skutečné příjmy a výdaje. Konkrétní čísla je možné pozorovat v tabulkách č. 28, a č. 29 a dále č. 30 a č. 31.

Graf 9: Ekonomická komparace orné půdy a TTP

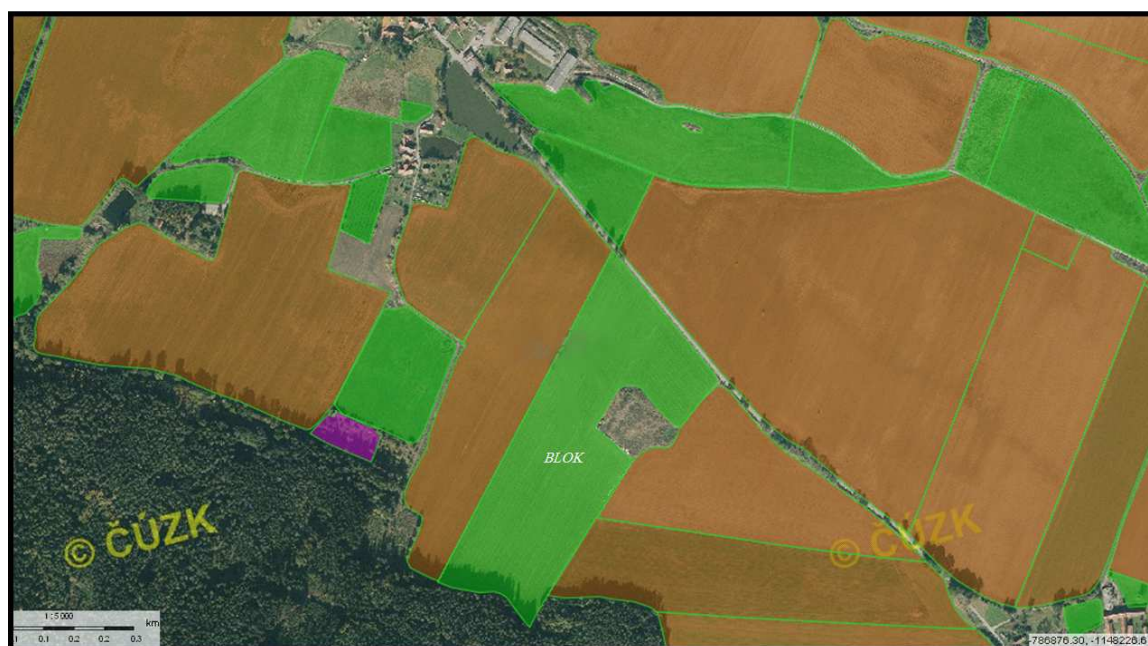
Zdroj: vlastní

Návrh řešení krajiny

Půdní blok, analyzovaný v této práci, je znázorněn na obrázku č. 4 a specifikován nápisem „BLOK“. Dále se zde objevuje jeho nejbližší okolí. Skutečností je, že zkoumaný blok byl, a bloky bezprostředně sousedící i více vzdálené stále jsou, označeny a využívány jako orná půda. Na předmětném bloku došlo k zatravnění a změně kultury na TTP. V kontextu okolní krajiny to byl první odvážný krok, avšak je důvodné se domnívat, že některé okolní pozemky budou tento proces následovat. Jsou k tomu přímo předurčeny nejen umístěním v LFA a tedy možností čerpání dotačních prostředků, ale i svažitostí a kamenitostí. Vystává tak možnost vytvoření nové podoby krajiny, která v tomto pošumavském regionu má své jednoznačné místo. Pokud však k takovéto změně nedojde, bylo by vhodné uvažovat alespoň o drobných půdoochranných opatřeních, jako například vytvoření mezí, remízků, případně biokoridorů, které by zamezily odnášení nejkvalitnější půdy pryč z krajiny.

Objevují se i otázky, a nutno říci, že oprávněné, kam české, ale i evropské zemědělství SZP dovede, pokud bude docházet i nadále ke zvětšování travních porostů na úkor orné půdy. Ochrana půdy a přírody je nepochybně správná věc, ale je nutné takto činit v odpovídající míře a s ohledem na aspekty jako je potravinová soběstačnost a úživnost obyvatelstva EU. Až nastane okamžik, že nebude dostatek obilí na výrobu základních potravin jako je chléb a ostatní pečivo, pohled na krásnou stále zelenou krajinu obyvatelstvo nenasytí.

Obrázek 4: Půdní bloky

LPIS, 2012

Podnikatelé v zemědělství dnes v ČR hospodaří na přibližně 4 264 tis. ha zemědělské půdy, která tak tvoří přibližně polovinu (54 %) z celkové rozlohy státu. Na jednoho obyvatele republiky připadá 0,4029 ha zemědělské půdy, z toho 0,2863 ha půdy orné, což je přibližně evropský průměr. Více než třetinu půdního fondu ČR tvoří lesní pozemky.

Zemědělství je sektorem s největším počtem zaměstnanců na planetě (přibližně 1 miliarda). Většina extrémně chudé populace se živí zemědělstvím.

Zemědělství jako takové dnes již neslouží pouze k výrobě potravin, ale přebírá na sebe i důležité společenské a ekologické funkce. Zemědělská činnost je nedílnou složkou venkovského prostoru, který si zaslouží péči a podporu. Zemědělci jsou k těmto podobným, pro veřejnost i životní prostředí, prospěšným činnostem vedeni i celou škálou dotačních nástrojů, ať již národních či evropských.

Společná zemědělská politika EU dbá na to, aby se zájmy zemědělství a životního prostředí navzájem nevyklučovaly. Představuje důležitou roli při řešení problémů, jako jsou např. změna klimatu, vodní hospodářství, bioenergetika a biologická rozmanitost, atd.

Požadavek na snižování nákladů na výrobu zemědělských produktů v marginálních oblastech vyzdvihuje mimoprodukční funkce do popředí a jejich podpora by měla být motivována také zájmy státu o uchování přirozeného rázu a osídlení krajiny.

Biokapacita Země byla podle výpočtů WWF překročena již v 80. letech 20. století

Při tomto výpočtu pracovali jeho tvůrci s pojmem globální hektar (gha). Tento údaj podává představu, jak velká část planety je nutná pro zajištění běžně spotřebovávaného jídla, energie, bydlení, dopravy, spotřebního zboží a služeb. Množství těchto globálních hektarů je určující pro vyhodnocení tzv. ekologické stopy – tedy dopadu životního stylu lidí na okolní prostředí. Zatímco ekologická stopa všech zemí činila 17,5 miliardy globálních hektarů (tedy 2,7 gha na člověka), celková produktivní plocha Země v tomtéž roce dosahovala pouze 13,6 miliardy gha (2,1 gha na člověka). Jinými slovy, lidé spotřebovali více zdrojů, než se planetě podařilo obnovit, a „žili na dluh“. Podle šéfa WWF James Leape překračuje nyní globální stopa „schopnost planety obnovovat zdroje asi o 30 procent“. Ze studie také vyplývá fakt, že více než tři čtvrtiny lidí světa žijí v zemích, jejichž spotřeba překračuje regenerační schopnost Země. Poprvé údajně došlo k převýšení regenerační schopností planety okolo roku 1980. Od té doby se situace zhoršuje (*Studie Living Planet Report, 2008*).

8 Summary

AN ALTERNATIVE USE OF AGRICULTURAL LAND RESOURCES IN TERMS OF ECONOMIC AND NON-ECONOMIC ASPECTS.

The aim of the work is the comparison of the current alternatives to the use of farmland in the village Dubská Lhota in Prachatice district. Evaluation criteria for the assessment of economic efficiency and environmental values of individual variants exploitation of land resources are be of economic and non-economic character, part of the work consists of approximate calculation of the efficiency of each farming systems on the land with the determination of investment and cost assumptions.

In soil-protective standpoint seems to be arable land the least suitable culture, the more in sloping terrain, which characterizes the less – favoured areas (LFA). However, it depends on the farming system, which is applied in the land. Mainly due to water erosion the soil is degraded, which was in the Czech Republic the most to see in 1997, and 2002 in major floods on the territory of Moravia and Bohemia. But unfortunately this fact is repeated in each stronger rain. Increase in the frequency of torrential rainfall during the growing season is not the only negative when soils are burdened with a huge weight. But the most negative phenomenon is erosion. After torrential rainfall usually comes a period of drought, soil chapped and cracks, which dries the soil deeper.

In five years it achieved net profit of CZK 769 554.

In the farming on permanent grassland (PG) a portfolio of the company is mostly made up also of livestock production, but not in the presented case. Thanks to livestock (mainly cattle, sheep, goats and horses), it is possible to obtain further substantial source of income, but also for more support from the grant.

In terms of non-economic aspects PG seems to be very appropriate culture. For example, for the purpose of cleaning and filtering, as well as accumulation and retention. On PG does not occur an extensive water and wind erosion, such as on arable land.

In five years it achieved net profit of CZK 599 931.

After the empiry of the five-year rotation cycle will not need to incur costs of restoring the vegetation. Every next five years may be considered profits from sale of wood logs, in minimum expenditure. This process may continue for a period of 5-6 cycles.

Japanese poplars can be used for planting of windbreaks, reclaiming or soundbreaks (e.g., between highways and residential zones).

Professionals indicate a higher heating value than with using traditional brown coal. In five years it achieved net profit of CZK 97 214.

Lease of agricultural land is in the Czech Republic the solution for the vast majority of owners. It is necessary to remember that they are, in particular, the owner of a small property with a few hectares of land. This is a solution that does not involve any additional obligations for the owners. In this case, the net income is 83 321 CZK for the period of investigation. From the non-economic point of view, this exploitation is not reportable.

The sale of agricultural land represents a permanent solution which brings usually one-time income (if not in the sale contract, unless otherwise specified). When the ownership of more than five years are exempt from income tax, therefore, not considered here.

In the sale of land would be a net profit of CZK 590 975.

Key words: Land, Land Resource, Land use, Economic Evaluation

9 Přehled použité literatury

ARBUCKLE, K. E., J. A. DOWNING. *The influence of watershed land use on lake N:P in a predominantly agricultural landscape*. Limnology and Oceanography. 2001. 46: 970-975.

BIRKLEN, P. *Péče o krajinu v ČR*. [online]. MŽP, odbor obecné ochrany přírody a krajiny. 2011. [cit. 2012-4-10]. Dostupné z: http://ekologie.upol.cz/ku/regis/2011/Birklen_Pece_o_krajinu_MZP.pdf

ČÚZK. 2012. *Český úřad zeměměřický a katastrální*. [online]. [cit. 2012-4-19]. Dostupné z: http://www.cuzk.cz/Dokument.aspx?PRARESKOD=998&MENUID=0&AKCE=META:SESTAVA:MDR002_XSLT:WEBCUZK_ID:633208

DALY, H. E. *Beyond Growth*. In *The Economics of Sustainable Development*. Boston Bacon Press. 1996.

EVROPSKÝ PARLAMENT. *Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/28/ES ze dne 23. dubna 2009 o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů a o změně a následném zrušení směrnic 2001/77/ES a 2003/30/ES*. 2009. [online]. [cit. 2012-3-13]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2009:140:0016:0062:cs:PDF>

FAJMON, H. *Současnost a budoucnost českého zemědělství v EU*. Vyd. Centrum pro studium demokracie a kultury (CDK) ve spolupráci se skupinou Evropských konzervativců a reformistů (EKR), 2011.

GOZORA, V. *Strategické přístupy agrárních manažmentov v predvstupovom období do EU*. Nitra. SPU. 2002. ISBN 80-8069-027-8.

HORÁK, A. 2009. *Nájem pozemku*. [online]. Brno. Právnická fakulta Masarykovy univerzity. Bakalářská práce. [cit. 2012-3-3]. Dostupné z: http://is.muni.cz/th/238312/pravf_b/

HRABÁNKOVÁ, M., A KOL. *Vymezení extenzivních a marginálních oblastí*. Závěrečná zpráva. Praha: VÚZE Praha, 1997.

ISOZE VUKOZ. 2011. *Pěstování RRD*. [online]. [cit. 2012-3-16]. Dostupné z: <http://mail.vukoz.cz/vuoz/biomass.nsf/pages/zasady.html>

JONGEPLEROVÁ, I., H. POKOVÁ. *Obnova travních porostů regionální směsí*. Veselý nad Moravou. 2006. ISBN 80-903444-4-5.

KLÍR J. *Ochrana vod před znečištěním dusičnany ze zemědělských zdrojů – pracovní metodika pro poradce a zemědělce*. Vyd. Výzkumný ústav rostlinné výroby v Ústavu zemědělských a potravinářských informací. 2005. ISBN 80-86555-57-7.

MCNALLY, S. *Are 'Other Gainful Activities' on farms good for the environment?* In: Journal of Environmental Management. vol. 66, no 1, 2002, pp. 57-65.

MERZ, J. et al. *Rainfall amount and intensity in a rural catchment of the middle mountains, Nepal.* Hydrological sciences journal, 51 (1). 2006. s. 127-143.

MFCR. 2008. *Vyhláška č. 3/2008 Sb.* [online]. [cit. 2012-4-11]. Dostupné z: http://www.mfcr.cz/cps/rde/xbcr/mfcr/Vyhlaska_3-2008_pdf.pdf

MZe. 2008. *Ministerstvo zemědělství České republiky* [online]. [cit. 2012-1-13]. Dostupný z WWW: <http://www.mze.cz/Index.aspx?ch=74>

MZe. 2009. *Ministerstvo zemědělství České republiky Program rozvoje venkova ČR pro období 2007 - 2013* [online]. [cit. 2012-1-13]. Dostupné z: http://www.mze.cz/UserFiles/File/EAFRD/PRV_oficiln_schvlen.pdf

MZe. 2012. *Obnova a péče o krajinné prvky – Opatření 2012.* [online]. [cit. 2012-3-14].

Dostupné z:

<http://www.dotace.nature.cz/bezlesi-opatreni/obnova-a-pece-o-krajinne-prvky.html>

PRAŽAN, J. 1998. *Zonace území ČR z hlediska potřeb péče o krajinu a diferenciaci zemědělské produkce a subvencí MZe.* Závěrečná zpráva. Brno : VÚZE Brno. [cit. 2012-3-16].

MVČR. 2009. *Zákon o zemědělství č. 252/1997 Sb. § 3i.* [online]. [cit. 2012-3-10]. Dostupné z: www.mvcr.cz/soubor/sb124-09-pdf.aspx. ISSN 1211-1244.

MZe. 2007. *Program rozvoje venkova České republiky na období 2007 – 2013* [online]. [cit. 2012-3-10]. Dostupný z WWW: http://www.mze.cz/UserFiles/File/EAFRD/PRV_oficiln_schvlen.pdf

MZe. 2009. *Přímé platby (Dotace, eAGRI)* [online]. [cit. 2012-3-20]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/prime-platby/>

MZe. *Příručka pro žadatele.* Vyd. Státním zemědělským a intervenčním fondem, 2008. 117 s.

MZe. 2011. *Příručka pro žadatele.* Vyd. Státním zemědělským a intervenčním fondem, 2011. 127 s. [online]. [cit. 2012-3-13]. Dostupné z: http://eagri.cz/public/web/file/131489/Prirucka_pro_zadatele_2011.pdf

MZe. 2011. *Zpráva o trhu obilovin a olejnin.* [online]. Vyd. TIS ČR, SZIF. [cit. 2012-3-10]. Dostupné z:

http://www.szif.cz/irj/portal/anonymous/CmDocument?rid=%2Fapa_anon%2Fcs%2Fzpravy%2Ftis%2Fzpravy_o_trhu%2F05%2F1312977352640.pdf

MZe. 2007. *Státní zemědělský a intervenční fond* [online]. [cit. 2011-12-13]. Dostupné z: http://www.szif.cz/irj/portal/anonymous?NavigationTarget=ROLES://portal_content/z.apa/z.roles/z.anon_web/z.web/z.web_opatr/prv_eafrd/obecne_informace/z.2f/z.osa2_f/z.1_f/z.13_f/z.133_f/z.1331

MZe. 2012. *Veřejný registr půdy - LPIS*. [online]. [cit. 2012-4-13]. Dostupný z WWW: <http://eagri.cz/public/app/lpisext/lpis/verejny/>

NĚMEC, J., M. ŠTORBOVÁ, E. VRBOVÁ. *Cena zemědělské půdy v České republice*. Praha. 2006. 170 s. ISBN 80-86671-25-9.

NEUERBURG, W., PADEL, S. *Ekologické zemědělství v praxi*. Praha: Nadace pro organické zemědělství FOA, Ministerstvo zemědělství ČR, 1994, 476 s.

NUNES, J. P. et al. 2012. *Numerical modeling of surface runoff and erosion due to moving rainstorms at the drainage basin scale*. Journal of hydrology 330 (3-4). 2006. s. 709-720.

SINGR, M. 2011. *Zemědělský svaz: Evropská reforma je nespravedlivá a moc zelená*. In *ekolist.cz*. [online]. [cit. 2012-4-11]. Dostupné z: <http://ekolist.cz/cz/zpravodajstvi/zpravy/zemedelsky-svaz-evropska-reforma-je-nespravedлива-a-moc-zelena>

Souhrnné přehledy o půdním fondu z údajů katastru nemovitostí České republiky. ČÚZK, Praha. 2011. ISBN 978-80-86918-62-4.

SUPERTOPOLY. 2011. *O Japonském topolu – Japonský topol*. [online]. [cit. 2012-3-13]. Dostupné z: <http://www.supertopoly.cz/japonsky-topol/>

WEBER, M. a kol. 2010. *Zpracování alternativních scénářů rozvoje krajiny*. Projekt výzkumu a vývoje 2B06013. Aktivita 105A01. [online]. [cit. 2012-4-10]. Dostupné z: <http://www.projektkacina.estranky.cz/clanky/vystupy-2010/aktivita-105a01-zpracovani-alternativnich-scenaru-rozvoje-krajiny.html>

WEGER J., K. HAVLÍČKOVÁ. *Pěstování rychle rostoucích dřevin*. In: *Agromagazín*. 3/2: 41-43. 2002. ISSN 1212-6667.

WWF INTERNATIONAL. 2008. *Studie Living Planet Report 2008*. [online]. Světový fond na ochranu přírody (WWF). [cit. 2011-12-14]. Dostupné z: http://Assets.panda.org/downloads/living_planet_report_2008.pdf

Přílohy

Příloha č. 1: Seznam tabulek

Příloha č. 2: Seznam grafů

Příloha č. 3: Seznam obrázků

Příloha č. 1: Seznam tabulek

Tabulka 1: Produkční a mimoprodukční funkce v multifunkčním zemědělství	4
Tabulka 2: Seznam dotačních titulů v rámci AEO v programovém období 2007-2013.....	19
Tabulka 3: Způsoby využití kat. území.....	28
Tabulka 4: Charakteristiky klimatických regionů (KR) - první číslice kódu BPEJ.....	29
Tabulka 5: Charakteristika sklonitosti a expozice (v kombinaci, 4. pozice číselného kódu)...	29
Tabulka 6: Charakteristika skeletovitosti a hloubky půdy (v kombinaci, 5. pozice číselného kódu).....	29
Tabulka 7: Výše poskytnutých plateb	31
Tabulka 8: Orná půda 2011_PP	33
Tabulka 9: Orná půda 2011_SV	33
Tabulka 10: Orná půda 2012_PP	35
Tabulka 11: Orná půda 2012_SV	36
Tabulka 12: Orná půda 2013_PP	37
Tabulka 13: Orná půda 2013_SV	38
Tabulka 14: Orná půda 2014_PP	39
Tabulka 15: Orná půda 2014_SV	40
Tabulka 16: Orná půda 2015_PP	41
Tabulka 17: Orná půda 2015_SV	42
Tabulka 18: TTP 2011_PP	45
Tabulka 19: TTP 2011_SV	45
Tabulka 20: TTP 2012_PP	47
Tabulka 21: TTP 2012_SV	47
Tabulka 22: TTP 2013_PP	49
Tabulka 23: TTP 2013_SV	49
Tabulka 24: TTP 2014_PP	51
Tabulka 25: TTP 2014_SV	51
Tabulka 26: TTP 2015_PP	53
Tabulka 27: TTP 2015_SV	53
Tabulka 28: RRD 2011_SV	57
Tabulka 29: RRD 2011_PP	57
Tabulka 30: RRD 2012_SV	59
Tabulka 31: RRD 2012_PP	59
Tabulka 32: RRD 2013_PP	60

Tabulka 33: RRD 2013_SV	61
Tabulka 34: RRD 2014_SV	62
Tabulka 35: RRD 2014_PP	62
Tabulka 36: RRD 2015_PP	63
Tabulka 37: RRD 2015_SV	64
Tabulka 38: Údaje o RRD	65
Tabulka 39: Nájemné 2011	66
Tabulka 40: Nájemné 2012	67
Tabulka 41: Nájemné 2013	67
Tabulka 42: Nájemné 2014	67
Tabulka 43: Nájemné 2015	68
Tabulka 44: Prodej nemovitostí	69
Tabulka 45: Komparace variant	73

Příloha č. 2: Seznam grafů

Graf 1: Struktura půdního fondu	5
Graf 2: Rozčlenění zemědělské půdy (ZPF)	6
Graf 3: Vývoj výměry trvalých travních porostů v ČR v letech 1920-2005.....	9
Graf 4: Vývoj přímých plateb pro EU - 10 dle přístupových smluv do roku 2013.....	15
Graf 5: Zisky z orné půdy	43
Graf 6: Zisky z TTP	54
Graf 7: Zisky z RRD	65
Graf 8: Komparace zisků.....	75
Graf 9: Ekonomická komparace orné půdy a TTP.....	76

Příloha č. 3: Seznam obrázků

Obrázek 1: Orná půda	7
Obrázek 2: TTP	8
Obrázek 3: Japonské topoly	10
Obrázek 4: Půdní bloky	77